

Bellpuig

REVISTA QUINZENAL
Nº 534 - ANY XXXVII
Artà, 27 de gener 1996 (225 pts.)

**Josep Cerdà Tomàs,
nou Prevere d'Artà
(p. 10)**

Sant Antoni 1996

Un any més la festa de Sant Antoni ha satisfet les expectatives dels artanencs. Com a nota a destacar hi ha el creixement de la festa del dissabte. Moltíssima de gent darrere els dimonis en una capta que durà de les nou a les dues passades. Dinars multitudinaris de grups de joves que, diuen alguns, s'embalen massa prest. Una gentada immensa a les Completes en què ja és difícil de mantenir l'ordre fins que no comencen les cançons de Sant Antoni. Aquí hi ha l'esclat de les festada, impensable fa només deu anys. Als foguerons també molta de gent, moltíssima, i molt animats. Qualcú troba que es perd el costum de fer-hi noves cançons. El dia de Sant Antoni va oferir una cavalcada amb abundància de muntures. L'ofici i el cant de S'Argument tancaren els actes tradicionals. Que per molts d'anys hi poguem tornar.

Projecte Palacal: un capítol acaba i en comença un de nou (p. 12)

«Es cuento ver», una rondalla possiblement inèdita (p. 22)

Inici de les activitats de repoblació forestal (p. 8)

AJUNTAMENT

(Tel. 835017 - Fax 83 50 37)

Horaris:

- * Oficines: De dill a div: De 8 a 14 h.
- * Batle: De dill a div: De 11 a 13 h.
- * Arquitecte: dilluns de 10 a 14 h.
- * Aparellador: Dill i dij de 9,30 a 18 h.
- * Jutjat: Oficina: De dill. a div. de 8 a 14 h.
- * Jutge: Dill, dime i div de 10 a 10,30 h.

CENTRE DE SALUT

Tel. 835001.

Cita prèvia: 836700

Horari consulta metges:

Dr. Barceló: Matins: Dilluns, dimarts i dijous: de 9 a 13, divendres de 10,30 a 13.
Dimecres: de 3,30 a 7 de l'horabaixa.

Dr. Muntaner: Matins: Dilluns, dimarts i dimecres: De 9 a 13, Divendres de 10,30 a 13. **Dijous:** De 3,30 a 7 de l'horabaixa.

Dr. Serra: Dilluns, dimecres i dijous, de 9 a 13. Divendres: de 10,30 a 13. **Dimarts:** De 3,30 a 7 de l'horabaixa.

URGÈNCIES: A qualsevol hora acudir al Centre de Salut.

Per URGÈNCIES VITALS fora del Centre: cridar al 061.

Pediatra (Dra. Olga Huguet): De dilluns a divendres de 9 a 13 hores. Els dimarts de les 3,30 a les 7 hores de l'horabaixa.

Enfermeres: De guàrdia en cada consulta mèdic.

AMBULÀNCIES:

Manacor: Tel. 554075 --

C.Rajada: Tel. 563333.

SERVEIS MÈDICS PRIVATS**CLINIC ARTÀ:** Ciutat, 39. Tel. 836237.

Dr. Enric Más: Dilluns i dijous de les 17 a les 20 hores. (Med.Gral. i Seg.privats).

Dr. Miquel Mestre: Dimecres de 18 a 20 hores. Dissabtes de 10 a 14 hores. (Medicina general i cirurgia+Seguros privats).

Dr. Arturo Gil (Ginecòleg): Dimarts de les 16 a les 20 hores.

CENTRE MÈDIC.- Av. Ferrocarri, 2

- Tel. 835221. (Asisa, Imeco, Previa).

Dr. Barceló: De dilluns a divendres (manco dimecres) de 17 a 20 h.

Dra. Mª Teresa Esteva (oculista): Dimecres d'11 a les 16 hores.

Paula Vicens (Psicòlega): Dijous des de les 15 hores.

David González (Quiromassatgista): Dilluns i divendres de 9 a 13. Dimecres de 16 a 20 hores.

Revisió carnets de conduir: Dimecres de 11 a 15 hores.

CLINICA VETERINÀRIA

Monserrat Blanes, 6-A. De dilluns a divendres de 12 a 13 i de 18 a 20 hores. **Dissabtes:** De 12 a 13,30 hores. **Urgències** Tel. 836883

SES PAÏSSES: De 9 a 13 i de 14,30 a 17

- Dissabtes de 9 a 13,00 h.

- Diumenges tancat.

RÀDIO ARTÀ MUNICIPAL:

- De dill. a div. de les 16 a les 20 h.

- Dissabtes de 9 a 13 i 16 a 17 h.

MUSEU: De dilluns a divendres de 10 a

12.- Dissabtes i diumenges tancat.

NA BATLESSA (Tel.835267)**Biblioteca:** De dill a div de 16 a 20 hores.**Serveis socials:** Dim i div de 9 a 13 hores.**SMOE.** Dimecres de 15 a 19.**CEMENTERÍ:** Horari Fosse: De dilluns

a divendres: De 8 a 14 hores. (Tel. particular 836888, carrer Sorteta, 15).

POMPAS**FUNEBRES ARTANENSES:**

(Tels. permanents: 563096 i 563934)

TAXIS: P. Bonnin: 836202 - B. Esteva:

836321 - B. Galmés: 836097.

SERVEIS RELIGIOSOS:

Misses: Dissabtes: Església a les 18,00, Parròquia a les 19,30, Convent a les 20,00 hores.

Diumenges i festius: Convent a les 11,00, Parròquia a les 12,00, Sant Salvador a les 17,00, Parròquia les 19,30, Convent a les 20,00 hores.

Dies feiners: A les 19 al Centre Social. A les 20 al Convent. **Funerals a les 19,30.**

FARMÀCIES:

Horari entre les farmàcies de Pl. Marxando i C. Despuig.

De dilluns a dissabtes: Matins: De 9 a 13,30 h. **Horabaixes:** de 17 a 21 hores.

Diumenges i festius: De 10 a 13,30 i de 18 a 21 hores.

TELÈFONS D'INTERÈS:**Ajuntament:** 83 50 17**Polícia local:** 835017(ràdio-telefon)**G. Civil:** 836155- Urgències: 062.**Centre de Salut (Hospital):** 835001**Cita prèvia:** 836700**Bombers Manacor:** 55 00 80 -**Sub Parc Artà:** 83 60 57.**Sant Salvador:** 836136**Parròquia:** 836020**Convent:** 836205**Biblioteca: (Na Batlessa)** 835267**Serveis Socials:** 835624**Residència:** 836561**Club 3ª Edat:** 835987**Ràdio Artà:** 835125**Poliesportiu:** 835142**Correus:** 836127**Notaria:** 836196**Ermita Betlem:** 589038**Escola de Música:** 562008**Cooperativa:** 836175**Depuradora:** 835796**Revista Bellpuig:** 835033**Institut P. Amorós:** 836334**Col.legi Na Caragol:** 835841**Col.legi Sant Bonaventura:** 836986**Col.legi Sant Salvador:** 836269**CLÍNQUES D'INTERÈS:****Son Dureta:** 175000+789000**Hospital General:** 728484**Hospital Joan March:** 613025**Hospital Militar:** 726186**Hospital Sant Joan de Déu:** 265854**Hospital Psiquiàtric:** 761612**Policlínica Miramar:** 450212+455212**Clínica Femenia:** 452323**Clínica Juaneda:** 731647**Clínica Planas:** 730345/46+738843**Clínica Rotger:** 720200**Clínica Verge de la Salut:** 175656**Creu Roja:** 751445**Mutua Balear:** 716546+715805**COLÒNIA DE SANT PERE****Dispensari:** Tel. 589297.**Horari Metge:** dij. de 9 a 11 h.**Enfermera:** dim. i dij. de 9 a 11 h.

Oficina Municipal: De dill. a div. de 12 a 14 hores.

Biblioteca: De dill. a div. de 17,30 a 20,00

RELIGIOSES**Horari de Misses:****Dissabtes:** A les 19 hores.**Diumenges a les 10 i a les 18 hores.****SERVEIS D'AUTOCARS****Horaris d'hivern:****Artà-Palma:** 8,05--14,50--17,30**Festius:** 8,05--17,30**Palma-Artà:** 10,00--13,30--17,30--19,30

« 19,30

Artà-Manacor: 8,05--14,50--17,30--19,30

8,05--17,30

Manacor-Artà: 11,00--14,30--18,30--20,30

20,30

Artà-S.Llorenç: 8,05--14,50--17,30--19,30

8,05--17,30

S.Llorenç-Artà: 11,10--14,45--18,40--20,40

20,40

Artà-C.Rajada: 11,25--15,00--18,55--20,55

20,55

C.Rajada-Artà: 7,45--14,30--17,10--19,45

17,10

Artà-Colònia: 7,50--16,30 (Horari escolar).**Colònia-Artà:** 8,15--17,00 « «

Bellpuig

Revista quinzenal

Num.534, 27 gener 1996

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà. Apartat n° 96

Tel. i Fax 83 50 33

(contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969
Imp.: Tirrena S.A. (Manacor)

c/ Pintor Gris, 2 tel. 55 52 12

Redacció:

Julen Adrián

Joan Amorós

Guillem Bisquerra

Rafel Carrió

Josep Danús Rosselló

Antoni Esteve

Andreu Genovard

Sebastià Ginard

Jaume Morey

Francesc Munar

Climent Obrador

Rafel Pérez

Antònia Vives

Col.laboracions:

Caterina Estelrich

Bartomeu Gili

Pere Ginard

Mateu Mascaró

Miquel Mestre Genovart

Antoni Muñoz

Antoni Picazo

Miquel Piris

Bartomeu Tous

Pere Vicens

Administració i publicitat:

G. Bisquerra.

Tel. particular 83 62 88.

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos pics cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

Aportació al Cançoner Popular de Mallorca

Dilluns dia 15 va ser presentat, al saló d'actes de la Residència, el llibre *Aportació al Cançoner Popular de Mallorca, II* recopilat i ordenat per Mn. Antoni Gili. L'acpanyaven a la taula de presentació don Josep J. Vidal,

cap de l'editorial El Tall, que l'ha editat, el doctor Joan Miralles, Cap del Departament de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat de les Illes Balears, i el batle d'Artà, don Montserrat Santandreu Ginard.

Detall de la taula de presidència de l'acte. Mn. Antoni Gili, Montserrat Santandreu i Joan Miralles.

El Batle va elogiar la tasca de Mn. Gili per la seva persistència en oferir, de tant en tant i coincidint amb aquestes dates, la publicació dels seus treballs. L'encoratjà a continuar la recerca i l'animà a presentar una obra que té pràcticament feta i que constituïria una història de la festa de Sant Antoni.

L'editor Josep J. Vidal es va manifestar satisfet d'haver contribuït a la sortida a llum d'aquest tresor folklòric com és l'aportació al cançoner i animà Mn. Gili a enllestir els dos volums que falten per a la sèrie completa.

El doctor Miralles va fer una acurada demostració de la riquesa

filològica del material recopilat per Mn. Gili amb exemples de múltiples cançons que contenen paraules de les quals no se'n sabia el significat o que aportaven noves accepcions a les ja conegudes.

Finalment l'autor va explicar com havia treballat la recopilació i, alhora, va retre un homenatge als nombrosos glosadors artanencs documentats històricament per als quals va reclamar un estudi rigorós convençut, com va dir que estava seguint les opinions del Pare Rafel Ginard Bauçà, de la seva extraordinària vàlua. També va llançar la idea d'una edició crítica de S'Argument.

**BELLPUIG
ÉS
FER POBLE
subscriuiu-vos-hi**

Campanya de
Normalització Lingüística

Autocares Sard

La companyia de transports Aumasa ha adquirit la propietat de la companyia artanenca Autocares Sard, amb la qual cosa el transport de passatgers regular per carretera del nord-est de Mallorca es queda en mans de la companyia manacorina. Autocares Sard havia servit la connexió de Cala Rajada, Capdepera, Artà i Sant Llorenç amb Palma. Fa prop de vint anys ja va vendre aquesta línia a Aumasa i es va quedar amb la de Canyamel-Artà, la de Cala Mesquida a Capdepera i la de Cala Provençals. També tradicionalment havia fet el transport escolar des de Cala Rajada als centres artanencs. Tot ara està en mans d'Aumasa, que també va comprar, fa uns anys, la companyia Blau-bus, també de l'altra rama de la família Sard.

Fila 7 Teatre

El passat dia 13 de gener el nostre grup de teatre **Fila 7** va representar al Teatre Municipal de Manacor la seva obra «**La meva Blancaneus**», de **Miquel Mestre**.

No cal dir l'èxit que va obtenir entre el nombrós públic manacorí i també entre molts artanencs que, a les sessions d'Artà es quedaren sense poder-la veure. Magnífica la interpretació de tots els actors i també la música acompanyant de Miquel Gual i de l'orquestra «40 de febre», els quals foren llar-gament aplaudits. Dita obra va ser representada el mateix dia en dues sessions. A les dues el teatre no hi cabia més assistència. **Enhorabona a tots.**

Artanencs a Brisas

L'edició de Brisas del diumenge dia 14 de gener i al fascicle de l'Enciclopèdia de Mallorca, hi havia insertats dos artanencs, textos que transcrivim a continuació:

Sancho Orell, Maria Isabel. (Artà 1961). Pedagoga. És llicenciada (1984) en ciències de l'educació a la Universitat de les Illes Balears. És autora de l'assaig **El mestre Andreu Ferrer i l'ensenyament a Artà** (1916-1928) (1984). i coautora d'Estudi de necessitats formatives a la Mancomunitat Pla de Mallorca (1994) i Estudi de necessitats formatives a l'illa de Menorca (1994). Ha col·laborat a les revistes Espais i Pissarra.

Sancho Rosselló, Antoni. (Artà 1906 - Roma 1980). Músic i compositor. Fou professor de violí i de piano i fundà l'orquestra d'Artà **Singapur** (1940). Fou organista de l'església parroquial d'Artà (1927-1980). Compongué el tango **Flor Marchitai** el vals **Modistilla Sevillana**.

Aniversari de «Cap Vermell»

El passat dissabte dia 20 de gener la revista **Cap Vermell** de la veïna localitat de Capdepera va celebrar el 15 aniversari de la seva fundació.

L'acte va ser molt entranyable ja que es va recordar entre altres coses les precàries eines de que s'havien de valer per poder sortir a llum en unes mínimes condicions de bona escriptura i també els molts sacrificis que això suposava. Després d'algunes intervencions de distints redactors i regidors de l'Ajuntament, es va servir un bon refresc a tots els assistents.

Bellpuig hi va ser convidat i va acompanyar els veïns companys en el seu 15 aniversari. **Enhorabona al Cap Vermell** i que pugui arribar a veure les seves noccs d'argent i potser les d'or.

ARTÀ TROPICAL. No és un fotomuntatge encara que ho sembli: zebres, un guanac, un camell i un dromedari al costat de l'institut mengen la palla que els dona un senegalès. Era el dia del desmuntatge del circ, poques hores abans que se n'anàs cap a Ciudad Real.

FORN DE CAN BECA

Cada dia, bon pa

Despatx central:

Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61

Trobada de quintos

El passat dia 15 de desembre es reuniren al restaurant de Ca'n Tronca de Sant Joan els artanencs nascuts l'any 1943 per celebrar plegats per segona vegada el seu aniversari.

Foren 42 els que, entre homes i dones, gaudiren d'un bon sopar i acabaren la vetllada de volta a Artà, al Bar El Dorado. Per unanimitat acordaren que, per propers anys, dit sopar se celebraria el segon divendres del mes de novembre. Per molts d'anys..

Pere Pujol exposà a Muro

A la Sala de Sessions de l'Ajuntament de Muro i amb motiu de la festa de Sant Antoni, el nostre escultor Pere Pujol va tenir exposades a dita localitat 21 de les seves darreres obres.

El nostre artista té molta vinculació amb el poble murenc ja que al 1987 i amb motiu de la **IV Dimoniada**, els va crear dos **caparrots de dimoni** que cada any alegren les seves beneïdes. L'exposició fou inaugurada el dia 6 de gener i va restar oberta fins al dia 20 i organitzada per la regidoria de Cultura de Muro, essent el primer acte que va encetar les festes de Sant Antoni. Enhorabona.

Inauguració nou local

El passat dia 19 de gener es va inaugurar un nou local destinat a la venda de peix fresc i congelat al carrer de Ciutat nº 54.

El local es nomena **Peixateria Sa Llotja** i està regentat per un matrimoni peninsular que fa uns 7 anys que conviuen entre noltros i als que desitjam tenguin bona acollida i molta clientela.

Altra trobada

També dia 29 de desembre, es reuniren a un sopar al restaurant Ses Torres, els antics alumnes de Ca Ses Monges que feien 8è d'EGB el curs 1985-86.

Foren 40 els comensals els quals recordaren temps passats de joventut. Després acabaren la bauxa per devers Sineu. Que no sia la darrera.

ENSURT EN EL CIRC. Pocs minuts abans de començar l'avantdarrera actuació del circ Williams, el públic de la tribuna central va tenir un bon sobresalt al adonar-se que la grada on seien es va relliscar cap a l'esquerra. La major part de la gent es va acomodar així com va poder mentre els més agosarats es van atrevir a tornar a la tribuna mentre el personal del circ intentava asentar-la novament en el difícil terreny on hi afloren per tot arreu grans roques. La tribuna no es va tornar a moure encara que els asseguts no ho van tenir clar fins al final de la funció.

TALLER MECÀNIC, JOAQUIN ORTEGA

**Venda i reparació de
bicicletes, ciclomotors,
motos i automòbils**

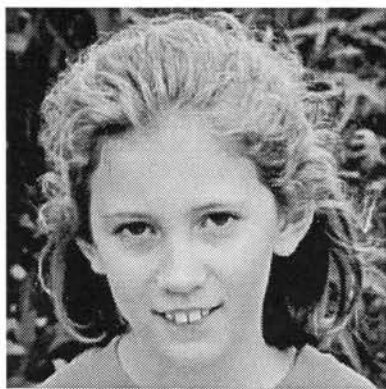
carrer Na Caragol, 39-41 - TYel. 83 60 43 - Artà

ESTANC CAN CABRER caça i pesca

Pau Cabrer Mestre
Ant. Blanes, 30 tel. 83 60 94 - Artà

La cavalcada de Sant Antoni i l'afició als cavalls...

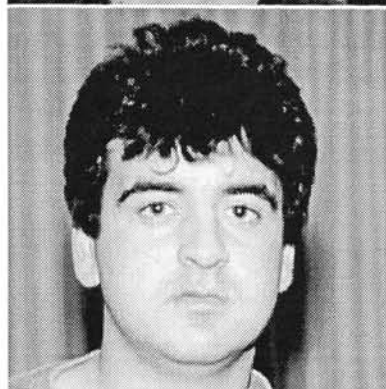
Victòria A. Ginard Jürgens

Sempre he vist cavalls a ca nostra, mon pare hi té molta afició i jo supòs que seré igual que ell. Quan tenia tres anys ja anava a la covalcada damunt un poni fermat a en Samurai. Sempre m'ha agradat molt anar-hi, quan beneeixen és com si l'egua fes la primera comunió; a més, pas molt de gust de poder dur-la a la covalcada perquè la puc mostrar a molta gent i de pas veig els altres cavalls. Em va costar molt fer-la acotar el dia de Sant Antoni perquè estava espantada del renou que feia la gent i no hi està acostumada. Na Tifani és una egua que ara té 4 anys i li estic ensenyant a saltar, de cada vegada li pos el llistó un poc més alt, així quan jo tenguí l'edat em faré el carnet per poder participar a concursos de salt i ella ja n'haurà après.

Sebastià Genovard Sureda

De petit ja disfrutava molt de pujar damunt la mula del padrí, és una afició que dus dedins. Ara tenc tres cavalls i a un li tenc una estima molt especial perquè és un poni que em va regalar mon pare quan vaig fer la primera comunió. De llavors fins ara sempre he tenguut cavall propi. La meua filla també ja en té un, supòs que semblarà a la casta. Un cavall és un animal elegant i si a més l'has pujat tu mateix et fa sentir orgullós, però la cosa pot ser diferent si ja és un animal retut d'un altre. No és una afició cara perquè la majoria dels cavallistes d'Artà es manyen bona part de la feina. Jo tenc el cavall per passejar, fa poc temps anàrem 4 dies a Lluç amb cavallistes d'altres pobles. Quan fas eixides com aquestes es tracta de planificar-ho amb temps perquè per segons quin lloc no hi pots passar.

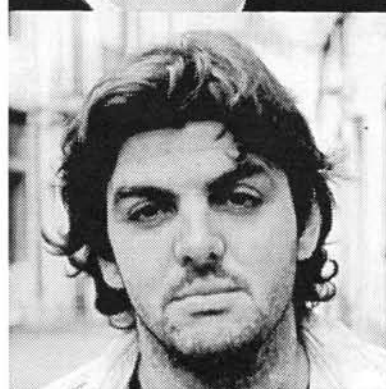
Andreu Ferrer Silva

Vaig a veure'l dues vegades cada dia. Tenir un cavall en condicions du la seva feina: és un caprici. Abans de tenir l'egua ja sortia a la covalcada, però fer-ho amb un animal teu et dona molta més satisfacció per això tot d'una que em vaig posar a fer feina la vaig comprar. Ara té 16 anys, ha criat quatre vegades i sé que d'aquí a un parell d'anys ja haurà donat el que podia fer, però no la vendria per res del món, estarà a ca nostra fins que es mori. Ja tenc una poltra filla seva que ben prest estarà a punt. Altre temps anava a córrer a galop però ara ho he deixat anar, em conform de poder fer quatre voltes els dissabtes i els diumenges. Si un té lloc per tenir el cavall amollat hi té molt guanyat perquè et resulta molt més econòmic.

Bartomeu Escanellas Serrano

Després d'haver dinat l'amoll i els vespres quan ha acabat la feina sempre la deix tancada, així no li pega tant la rosada i conserva el pèl més curt. D'unes 4.000 pessetes setmanals no te'n pots escapar, és un deport car, però supòs que és com tot, quan dus aquesta afició de dins no mires prim, vist de fora és molt mal d'entendre. Ja estava cansat d'haver de bestreure un animal per les beneïdes de sant Antoni i em vaig decidir a comprar-la, d'això ara en farà tres anys. Fa unes setmanes tenguérem uns problemes amb uns municipals d'un poble de veïnat i per això decidírem anar a les beneïdes de la Colònia. Érem 23 cavallistes, anàrem a l'Ermita per ca'n Canals i després baixàrem cap a Betlem pel pas des Grau i deixàrem els cavalls al quarter. Tenim muntat un grup i solem fer eixides com aquesta molts de caps de setmana.

Bartomeu Ferriol Ferriol

Sant Antoni és una festa que la dus molt endins i el gust que pas de poder anar amb un cavall meu a la covalcada no té preu. Una covalcada sense una volta d'amollats no seria una covalcada, és una cosa que sempre s'ha fet i a més tota la gent l'espera. Crec que és bo per als animals perquè és una manera de tranquil·litzar-los i així es troben més cansats quan és l'hora de beneir. Quan tens una bístia teua ja procures tenir-la a punt tres o quatre mesos abans i ja no penses en res més. Ser cavallista s'aferra d'un amb l'altre, si un amic té cavalls, prest o tard hi caus. A ca nostra sempre hi havia hagut cavalls, eren animals de feina, però el meu germà i jo hem capgirat els trumfos. Crec que la il·lusió de tots els cavallistes com jo és tenir un animal creuat d'àrab i espanyol.

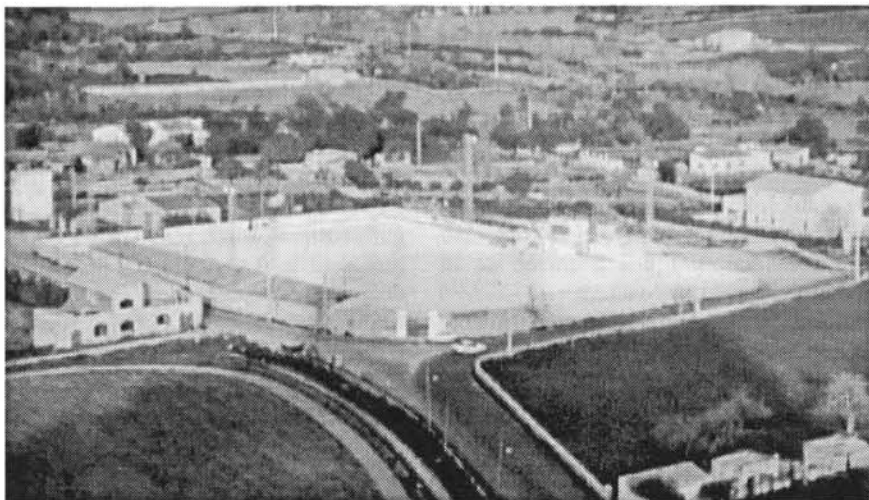

Equipaments esportius

A la sessió plenària prevista per al principi de setmana que ve, possiblement dilluns dia 29, l'Ajuntament debatrà la petició d'inclusió de tres obres d'equipament esportiu en el Pla d'Equipaments Esportius del Consell Insular de Mallorca per al present any de 1996. Aquestes obres se solen fer amb una participació del 60% a càrrec del CIM i el 40% a càrrec de l'Ajuntament. Les obres que s'hi volen incloure són tres, per ordre de preferència.

Al camp de futbol de Ses Pesqueres, obres de nou pis i de reposicionament per tal de complir amb les mides reglamentàries de protecció del terreny de joc, amb un pressupost que segurament serà superior als 15 milions de pessetes. Les obres consistiran en un nou trespel·l de terra i l'anivellació del nou pis per tal de subsanar la caiguda que el terreny actual presenta entre diagonals i que s'acosta als 130 cm. La resituació de la superfície de joc (90x57), que no es modifica, es farà desplaçant-la cap a l'escorxador i cap a les casetes fins a aconseguir unes franges de 2'5 (a les bandes) i 4 (darrere porteries) metres de protecció, que són els mínims reglamentaris que la Federació reclama. Això exigirà l'enderroca-ment de l'antiga cabina per a la transmissió dels partits.

Al polisportiu, dues altres obres, cada una de les quals amb un cost inferior als 5

Si l'obra és inclosa al Pla, el pis del camp de futbol serà renovat a fons i es corregirà l'actual desnivell de 1'29 m entre diagonals.

milions de pessetes.

Nova pavimentació a la pista de tennis mitjançant un estrat de Tennisquick que millorarà les possibilitats de joc i d'eliminació d'aigües pluvials. També es mudaran les lluminàries i el cablejat elèctric per aconseguir que la instal·lació sigui de més baix consum.

Dos dels actuals vestuaris antics, situats davall el bar, seran transformats en quatre. Els actuals, vells i nous, estan

pensats per a equips de 15/20 persones, quan la major part de les necessitats que s'han de cobrir són per a equips inferiors, d'entre 10/12 persones. Això fa que hi hagi dies que no es puguin oferir vestuaris nets perquè no hi ha temps de netejar-los. Els nous quatre vestuaris permetrien la rotació i millorar les condicions higièniques. També es mudaran les dutxes, que seran de polsador i antivandàliques, i amb pis antifongs.

Plaça del Conqueridor: les primeres rajoles

El dilluns dia 22 començaren a col·locar-se les primeres rajoles de la nova pavimentació de la plaça del Conqueridor després d'un parell de setmanes sense fer-hi feina. Com estava previst, es juga amb rajoles de distinta tonalitat. A la fotografia adjunta s'aprecia aquesta diversitat tot i que és prest per poder copsar l'efecte final. Les obres s'iniciaren al centre de la plaça per tal d'establir els desnivells cap als costats. Aquestes obres tenen com a límit de finalització el proper dimarts dia 31, tot i que es previsible que no estiguin a punt ja que, per una part, es va endarrerir el subministrament de rajoles i, per l'altra, l'Ajuntament va preferir que si les obres no podien estar acabades abans de Sant Antoni, es reprenguessin just després.

MOTOS-BICICLETES
COMERCIAL SANSALONI

c/ fondo nº 5 - tel. 83 62 93 - ARTÀ

Política lingüística

L'Ajuntament té ultimada el Projecte Lingüístic de Poble i, en compliment de l'acord municipal, el presentarà pròximament a la Direcció General de Política Lingüística per tal d'obtenir la declaració de municipi pilot per a un pla d'aquestes característiques. Això permetria l'obtenció d'ajudes econòmiques a càrrec de la Conselleria per dur-lo a terme.

Tres programes inclosos en el Projecte ja han estat presentats, amb el pressupost corresponent per dur a terme les activitats previstes. Són: el Programa de Formació de Llengua Catalana per a Adults; la Proposta d'Activitats didàctiques dirigides a la població escolar dins el marc de coneixement del terme municipal que, en aquest curs, està centrat en el coneixement de la biblioteca i foment de la lectura; i, finalment, el Programa de Comprensió Lectora, que és d'elaboració conjunta entre els municipis de la comarca de Llevant.

Planta de compostatge

En sortir aquesta edició haurà tornat de Múrcia una representació dels municipis de la comarca, entre els quals el d'Artà (Jaume Sureda i Jeroni Ginard formen la representació municipal), després de visitar una planta de compostatge que funciona en aquella comunitat autònoma de cara a una possible construcció similar a la nostra zona per a l'aprofitament dels residus orgànics. A la propera edició podrem oferir més informació.

Polígon industrial

Després d'una reunió entre els representants dels empresaris, l'Ajuntament i l'empresa Gestur, sembla que el projecte de polígon industrial projectat a la zona de la Vinya des Morers ha rebut un nou impuls que podria ser ja el definitiu. S'ha tractat d'una redistribució dels espais i de la zonificació i de confirmar quins són els empresaris que continuen interessats en continuar la promoció. Durant aquest dies el grup de promotors està fent les gestions per aclarir quina és la demanda real, en peticionaris i extensió, per redefinir de forma definitiva el Pla Parcial.

Exposició de Sebastià Massanet a "S'Agrícola"

El passat divendres dia 12 de gener es va inaugurar al local de l'Associació Cultural S'Agrícola de Manacor (Sa Bassa, 4) una exposició d'olis i aquarel·les del pintor artanenc Sebastià Massanet. A la inauguració hi varen intervenir Gaspar Forteza, president de S'Agrícola, Catalina Sureda, delegada de Cultura de l'ajuntament de Manacor i Joan Carles Gomis, crític d'art i director de la Torre de Ses Puntes. Catalina Sureda va recordar als presents que Massanet ja és un pintor ben conegut a Manacor, on hi ha guanyat diversos premis i realitzat varies exposicions; per la seva part, Joan Carles Gomis, va fer una presentació molt encorajadora per l'artista, valorant la seva persistència i el seu rebuig

a les modes fàcils així com a la pintura purament decorativa.

De les 28 obres exposades cal destacar com a novedosa la sèrie d'aquarel·les, tècnica no massa utilitzada per Massanet però de la qual n'extreu uns excel·lents resultats i, per altra part, també criden l'atenció les corbates pintades, obres que en Sebastià considera interessants pel fet que permeten veure la pintura en moviment i perquè qui la compra ho fa no per contemplar-la sinó per assumir-la com element identificatiu propi enfront dels altres.

L'exposició romandrà oberta cada dia de 19 a 21 hores fins al proper dia 30.

Activitats a Betlem

Per al proper dia 2 de febrer està previst realitzar una repoblació d'alzines a la finca municipal de Betlem, als terrenys que hi ha entre l'antic quarter i la carretera. A la sembrada, organitzada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca i l'Ajuntament d'Artà, hi participaran uns tres-cents cinquanta alumnes de les distintes escoles del municipi, concretament els del tercer cicle d'Educació Primària, 7è i 8è d'EGB i primer cicle de Secundària dels col·legis Sant Bonaventura, Na Caragol i Sant Salvador.

La repoblació s'emmarca dins el Programa d'Educació Ambiental que ja

s'ha iniciat i que enguany serà un programa bàsicament dedicat a l'àmbit escolar però en el qual també hi haurà activitats comunitàries com la que es preveu fer el proper dia 11 de febrer també a la finca de Betlem. Es tractarà d'unes actuacions d'acondicionament de la finca per a la seva utilització pública, com ara la recuperació de la canalització provinent de la Font dels Tions que donava aigua als dipòsits de les cases i del quarter de Betlem. Amb la diada es pretén especialment que les distintes entitats i associacions locals puguin conèixer la finca i les seves possibilitats d'ús.

La diada popular de l'any passat.

Joieria VIKY

RELOTGERIA * PLATERIA * TROFEUS

Carrer de Ciutat, 16 - Telèfon 83 62 63

ARTÀ (Mallorca)

Festa de Sant Antoni a la Colònia.

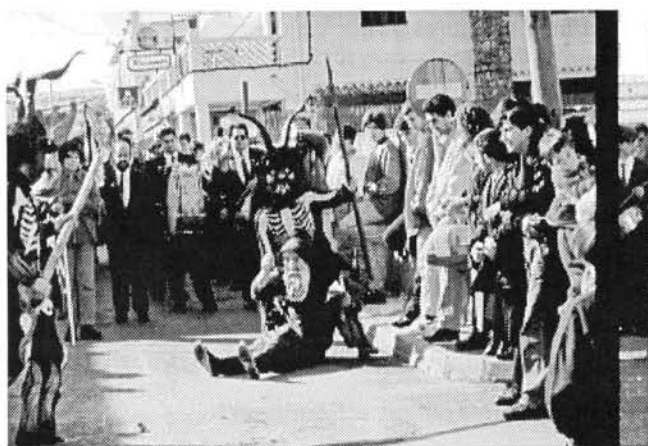
També volem donar un repàs o resum del que ens varen semblar les festes de Sant Antoni a La Colònia el passat cap de setmana.

La víspera a l'horabaixa, es celebraren les Completes i seguidament la comitiva encapçalada per l'Obreria música i dimonis, recorregueren els fogarons espargits per molts carrers.

Més tard va començar la desfilada de la gent de fogaró en fogaró, encara que semblava que altres anys n'hi havia més. Així i tot els que hi havia anaren ben animats. Molta gent de fora acompanyaren els coloniers, sobretot pandilles artanenques de joves i madurs, i també d'altres indrets mallorquins, que cantaven i bevien a tots els fogarons del poble. Així fins a altes hores de la nit. També afegirem que es varen sentir més de dues gloses ben picants i

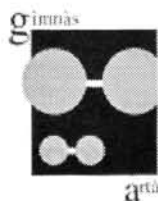
referents a política de moltes classes. Però aquest vespre tot hi cap i es tolera.

El diumenge al matí i després de la celebració de l'Ofici, es va fer la cavalcada de la que podem dir va ser molt participada, sobretot per bísties muntades a galop. No així de carroces que quasi brillaren per la seva absència. Aiximateix n'hi hagué una colla o alguna més, però poc vistoses. Qualque cosa hi ha que no va bé. A les beneïdes hagueren d'allargar el recorregut

de tant de bestiar que, entre els del poble i visitants (molts d'Artà), feren un agradable espectacle. A destacar l'actuació dels dimonis i Sant Antoni que, acompanyats de la Banda de música, alegraren els presents. També hi hagué l'assistència de la primera autoritat d'Artà el batle Monserrat Santandreu, que acompanyat de tota l'Obreria de la Colònia recorregueren la volta de les beneïdes.

Res més a destacar, sols ens queda donar l'enhorabona als responsables de la festa i donar gràcies a Sant Antoni per fer que l'accident que «els dimonis» varen tenir quan anaven a la Colònia el diumenge al matí, només es quedàs en un bon susto.

GIMNÀS ARTÀ

**AEROBIC
YOGA
KARATE
GIMNASIA MANTENIMENTO
PESAS MUSCULACIÓN
SAUNA - MASAJES - CAFETERIA**

Urb. Sos Monjos - Tel. 83 51 90
Artà

Josep Cerdà Tomàs, nou Prevere d'Artà

Avui entrevistam una persona que fa un temps està molt vinculada al nostre poble. Es tracta d'en Pep Cerdà i Tomàs, el qual va venir de seminarista per ajudar a la parròquia els caps de setmana. Després el nomenaren diaca i fa poques setmanes l'ordenaren sacerdot. De moment ha quedat entre noltros i esperam que sigui per molt temps.

Aprofitam l'avinentsa per fer-li una petita entrevista la qual reproduïm a continuació.

Josep: Fem un breu curriculum dels teus principis.

Vaig néixer el 24 de febrer de 1962 en el sí d'una família porrerenca essent el major de quatre germans. A Porreres vaig fer els meus primers estudis, a l'Escola Parroquial primer i a Ca Ses Monges després. Pel batxiller vaig haver de sortir del poble i anar a l'Institut de Lluçmajor.

He de dir que la meua família és de profundes arrels religioses, i dins aquest caliu vaig ser educat. Dos fets marcaren el meu creixement com infant i adolescent: la mort d'un germà als tres anys i la de mon pare.

- Quin any vares entrar al Seminari?

La meua entrada al Seminari fou el 1988 quan tenia 26 anys d'edat. Hi vaig entrar ja maduret, però no me n'he penedit gens. Segurament ha estat la decisió més mala de prendre que he fet, però també una de les més importants i enriquidores de la meua vida (l'altra ha estat sens dubte l'ordenació de prevere).

I com tota decisió d'aquest tipus va ser el punt-i-seguit d'una vida on tot lo que experimentava em conduïa a descobrir Déu en els fets de cada dia i en alguns més extraordinaris que sacsegen la teua vida. Fent una relectura d'aquests esdeveniments i cercant

Moment de la consagració de la Missa nova de Pep Cerdà

respostes em vaig topar de ple amb Jesús.

- A quins llocs has estat abans de venir a Artà?

Abans d'entrar al Seminari i després d'acabar el servei militar vaig treballar com auxiliar de farmàcia a Porreres.

Estant al Seminari, a més dels estudis i de la vida en comunitat, els caps de setmana tenia contacte amb algunes parròquies, intentant ajudar un poc i a la vegada també aprendre.

Com a seminarista vaig treballar dos anys al Sagrat Cor dels Hostalets (Palma). Després em destinaren, juntament amb un altre company, a les parròquies de Sant Llorenç des Cardassar i Son Carrió. El darrer any d'estudis treballava sol a Sant Llorenç, però ja feia estada a Artà. El curs passat compaginava les feines entre Sant Llorenç i Artà, fins que enguany ja em dedic totalment a Artà i Sa Colònia.

I la meua tasca l'he desen-

volupada especialment amb joves i nins, sense oblidar mai d'animar les celebracions.

- T'agrada Artà?

Quan t'envien a un poble que no coneixes el primer pas que has de fer és el d'anar descobrint-lo, observant i tenint contacte amb ell. Aquesta primera etapa sempre és la més difícil i la que et costa més. En aquests moments, quan ja fa quasi dos cursos que hi som, puc afirmar que m'hi trop bé; que els meus esforços d'integració i de coneixement dels artanencs comencen a donar els seus fruits. Des del primer moment m'he sentit ben acollit. La simpatia i l'obertura de la gent d'Artà, potser intuïnt les dificultats que ha de patir una persona nova, m'ha ajudat moltíssim a integrar-me dins el poble i intentar ser un artanenc més.

Esper que ara, després de l'ordenació, em quedi aquí uns quants anys. Aquest és el meu desig i el

UNISEX

Perruqueria

Àngela

Carrer Antoni Blanes, 24-baixos
ARTA - Telèfon 835777
Es prega demanar hora

CAFÈ GRAN VIA

NOVA DIRECCIÓ
(Tomeu i Jaume)

c/ Ciutat, 35 - Tel. 83 50 09

Especialitat en:

Tapes variades, frit, ronyons, callos, croquetes. Entrepans, hamburguesses, Pepitos de llom, postres de casa, etc.

pensament que se m'ha transmès des del Bisbat. Però, com a capellà, mai es sap.

- Quina feina més puntual desenvoluparàs?

Al començament d'aquest curs ja ens vàrem repartir responsabilitats. De moment treball amb joves, classes de religió a primària, pastoral de col·legis, preparació dels baptismes, alguns grups sinodals, donar una mà a la catequesi d'infants i a altres grups, etc.. I a partir d'ara, les celebracions de l'Eucaristia que, com saps, entre Artà i Sa Colònia, són moltes. Feines n'hi ha a voler i de variades.

- Què penses del Sínode?

Pens que és un moment històric que no tornarà i que, per tant, hem d'aprofitar al màxim. D'ell depèn la nostra Església de Mallorca del futur. És la primera vegada que hi poden participar els seglars i ells són els qui més haurien de parlar; tant si són creients practicants com si no. Si valoram el missatge de Jesús, malgrat l'Església tenguí les seves limitacions i mancances, no podem perdre aquesta oportunitat per donar un aire fresc a les nostres comunitats actualitzant l'Evangeli. Només em sabria greu una cosa: que tot quedàs en lletra morta. I d'aquest aspecte els mallorquins en sabem un poc. Si hem de canviar i volem canviar per a millor tots ens hem de sentir corresponsables.

- Com veus actualment la comunitat d'Artà?

A mi em va sorprendre, a mesura que l'anava coneixent, la seva vitalitat. Dins una societat que «passa» del fet religiós cristià (i més concretament, catòlic), és d'admirar com hi ha persones que donen un testimoni creient enmig d'una situació que moltes vegades suposa anar contracorrent.

Instantània de l'homília del celebrant

És una comunitat molt activa i que darrera tanta activitat intenta madurar cada cop més l'aprofundiment en la persona de Jesús. Personalment animaria a tots els qui la formam que continuem en aquest aprofundiment, perquè sense ell existeix el perill de que les activitats que facem no tinguin el sentit que han de tenir. Tot es resumeix en un estil de vida segons el missatge de Jesús i alimentat mitjançant els sagraments.

- Què vols afegir?

Només agrair la bona acollida que Artà i Sa Colònia m'han donat, així com l'encoratjament i el suport

que he rebut arreu en la meua opció de ser capellà avui en que la seva presència es fa difícil i la seva tasca és poc valorada. La meua opció es basa en que crec fermament que, malgrat tots els antitestimonis que donam, la persona, el missatge i l'estil de vida de Jesús val la pena perquè ens és llibertat i salvació.

Donam les gràcies al nou capellà d'Artà, en Pep Cerdà, el qual com és habitual en ell, amablement i ben espinzellat, ens ha contestat senzill però ferm, en les seves conviccions de la seva nova vida que podem dir ara comença en una bona però sempre difícil etapa de ser un bon capellà.

G. Bisquerra

CARPINTERIA SANCHO

**MUEBLES DE COCINA Y BAÑO
DOBLE ACRISTALAMIENTO
HERMETICO**

C/. Ciutat, 63 - 07570 - ARTÀ
Tel. 83 55 83

**ES CERCA DONA PER:
ATENDRE LES FEINES DE LA
CASA I LA CUINA
A UN MATRIMONI A CALA
RATJADA.
HORARI PROBABLE: DE LES 9
A LES 16 HORES.
IMPRESINDIBLE TENGUI
COTXE PROPI.
Informació: Telèfon 56 32 45**

Projecte Palacal: un capítol acaba i en comença un de nou.

Miquel A. Llauger

El passat estiu incloïem a les pàgines del **Bellpuig** una extensa crònica del que havia estat la primera fase del Projecte Palacal, un projecte de cooperació nascut i dinamitzat des de l'Institut d'Artà. Ara volem retre comptes de l'acabament dels diferents treballs que ha suposat el projecte i informar de les perspectives de continuació d'aquesta feina que vol ser al mateix temps de solidaritat i de sensibilització.

Podem dir que el Projecte Palacal s'ha tancat i que els objectius que ens marcàvem s'han assolit. La sensació de «missió complida» ens incita a continuar. L'experiència de Palacal, al mateix temps, ens ofereix alguns ensenyaments importants a l'hora de reorientar la nostra feina per al futur.

Abans de tot, recordarem que Palacal és un petit nucli de població indígena de Guatemala i que el projecte que vàrem tirar endavant, d'acord amb la seva concepció original, consistia en la donació de material escolar i bibliogràfic i la construcció d'unes latrines, una cuina escolar i una pista de bàsquet per a l'escola. En el transcurs dels treballs s'hi han hagut d'incorporar noves feines, com la reparació del camí d'accés a Palacal. Els fons per al projecte varen sortir de les activitats organitzades des de l'Institut i de l'aportació del Fons Mallorquí de Cooperació i Solidaritat.

Acabament definitiu de les latrines, de la reparació del camí i del repartiment de material

A la crònica anterior, informàvem que aquests tres capítols del projecte es trobaven molt avançats. Les latrines es varen acabar ja dins el mes d'agost amb les obres de fontaneria que les varen deixar a punt per ser utilitzades.

Pel que fa la reparació del camí d'accés a Palacal, ja havíem informat de la utilització d'una excavadora per aplanar la part intransitable i dels contactes amb els ajuntaments de la zona perquè hi aportassin el *balastre* (una mena de grava molt fina) necessari per evitar els problemes que ocasionava el terrey massa tou. Dins el mes de juliol, l'ajuntament de Samayac va aportar el *balastre* i ara el camí ja pot ser transitat per vehicles a motor, fins i tot camions.

El material arreplegat als centres escolars d'Artà i Capdepera (43 caixes de llibres i materials de tota mena), així com el material adquirit amb els fons del projecte, varen ser entregats (excepte en una part que va ser donat directament a les escoles de Palacal i Tzucubal) als membres de l'ONG catalana *Arenys Solidari*, amb qui col.laboram en el projecte. Part del material (el material bibliogràfic, sobretot) ha estat repartit entre les deu escoles de l'anomenat Sector 3 de la Bocacosta. Es tracta d'un conjunt de deu escoles petites, corresponents a altres tants petits nuclis de població rural indígena, Palacal inclòs. Una altra part (sobretot els llibres) serviran per als projectes de Biblioteca i Centre de Recursos de Samayac, dos centres al servei de tots els mestres de les escoles rurals anomenades i les de les poblacions de Samayac i San Pablo Jocopilas.

Durant el mes d'agost també s'ha adquirit una cuina. El projecte inicial incloïa la previsió de fer una cuina escolar sencera. La realització de treballs no prevists ens ha obligat a deixar aquest capítol, de moment, en la compra d'aquest aparell, que s'ha instal·lat a la direcció i que servirà per preparar el menjar que es dóna als nins i a les nines quan l'administració en proporciona.

La pista de bàsquet i la seva utilització per assecar cafè

En aquesta segona fase del projecte, la part més important dels esforços i de la despesa ha anat a la construcció de la pista de bàsquet.

Es tracta d'una obra molt cara, donades les necessitats de mà d'obra qualificada i la gran quantitat de material necessari (la capa de formigó no pot tenir menys de 12 cms. per aguantar el sol i les pluges locals). La participació de la comunitat ha estat essencial: els fonaments s'han fet amb pedres de riu que la comunitat pujava a mà des d'un riu situat a deu minuts de camí del centre de Palacal.

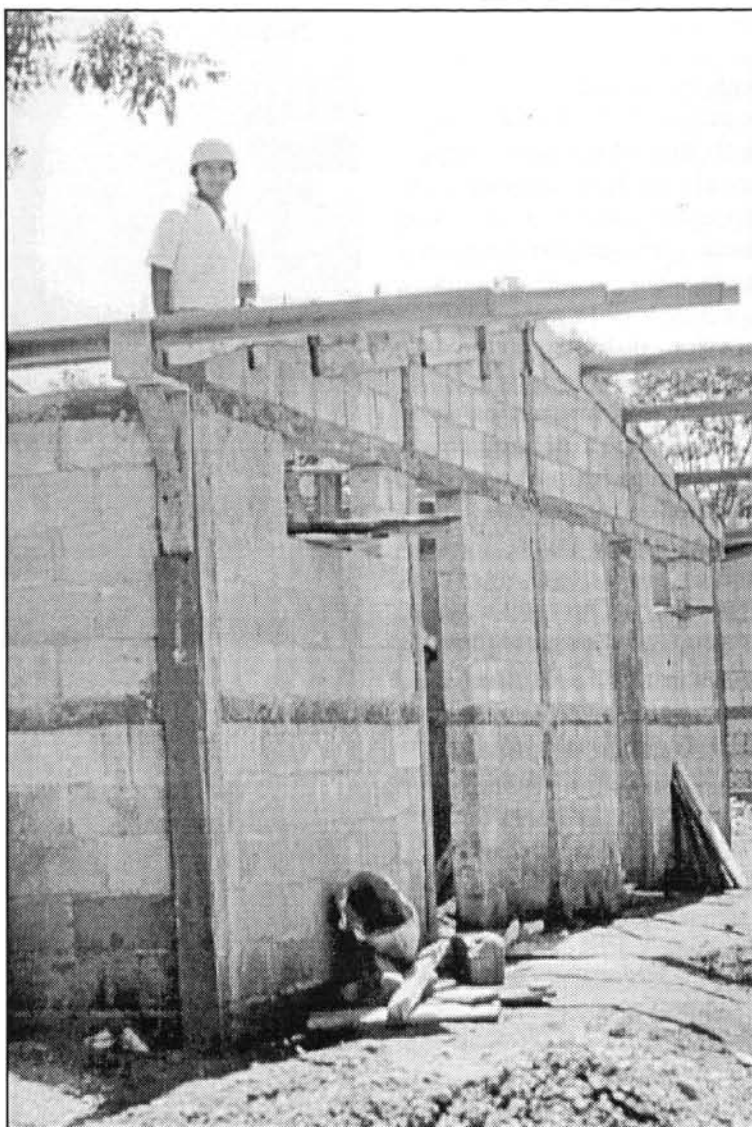
Com ja informàvem en la primera memòria, s'havia acordat que la pista de bàsquet pogués esser utilitzada per assecar cafè. D'això en resulta un important benefici econòmic per a la comunitat, que pot vendre el seu producte agrícola principal amb una fase del procés ja feta, i, per tant, més car. Durant el mes d'agost s'han establert els termes de l'acord entre l'escola i els representants de la comunitat per a la utilització de la pista. L'ONG local ADERSO ha participat en l'elaboració de l'acord i supervisarà la gestió de la pista. Segons els termes de l'acord, els membres de la comunitat podran usar la pista per assecar cafè i hauran de pagar dos quetzals (unes 50 pts) per quintal de cafè. Els doblers serviran per mantenir la pista i seran administrats per la comunitat i el director de l'escola.

Perspectives de futur

Els membres del grup promotor de la iniciativa tenim la voluntat de seguir endavant amb aquesta tasca de cooperació amb la població indígena de Guatemala. A la crònica

anterior ja dèiem que, com a fruit de l'experiència, volíem reorientar el nostre treball de forma que s'establís un contacte més directe amb les comunitats indígenes i amb els seus representants, més que no amb les institucions escolars. En aquest sentit, valoram molt positivament el nostre contacte amb l'ONG local ADERSO (Asociación para el Desarrollo Rural de Sololá), que ja ens ha enviat algun projecte perquè considerem de cara a l'any entrant.

D'altra banda, no volem deixar de banda la vessant pedagògica que des del començament ha tengut el nostre projecte. De fet, durant el primer trimestre d'aquest curs ja hem fet una feina de difusió de la tasca realitzada a l'estiu. Hem preparat una sessió de diapositives que s'ha passat a totes les classes de l'Institut, a les escoles i que s'ha presentat al poble d'Artà en acte públic, i hem fet una exposició de fotografies a l'Institut. Tal com vàrem fer l'any passat, hem començat a implicar l'alumnat en la feina de recaptació de doblers per al projecte, amb una rifa que ha permès obtenir al voltant de les 300.000 pts. La intenció es tornar a organitzar esdeveniments musicals, artístics o esportius que ens permetin, d'una banda, recollir més doblers per al projecte i, d'una altra, fer veure a la població escolar d'Artà les seves possibilitats d'implicar-se en una tasca concreta de solidaritat.

GASOLEOS MALLORCA

ESTACIÓ DE SERVEI «SES PESQUERES»

TELS. 835479 - 836895 -- ARTA

**SERVEI DE: RENTADORA DE COTXES
I RENTADORA D'AIGUA A PRESIÓ**

**SERVEI DE: GASOIL A DOMICILI
PER CALEFACCIO I AGRICOLA**

**HORARI: DE DILLUNS A DISSABTES: DE 6'30 A 22'00 H.
DIUMENGES: DE 6'30 A 20'00 HORES**

Projecte Palacal: un capítol acaba i en comença un de nou.

Miquel A. Llauger

El passat estiu incloïem a les pàgines del **Bellpuig** una extensa crònica del que havia estat la primera fase del Projecte Palacal, un projecte de cooperació nascut i dinamitzat des de l'Institut d'Artà. Ara volem retre comptes de l'acabament dels diferents treballs que ha suposat el projecte i informar de les perspectives de continuació d'aquesta feina que vol ser al mateix temps de solidaritat i de sensibilització.

Podem dir que el Projecte Palacal s'ha tancat i que els objectius que ens marcàvem s'han assolit. La sensació de «missió complida» ens incita a continuar. L'experiència de Palacal, al mateix temps, ens ofereix alguns ensenyaments importants a l'hora de reorientar la nostra feina per al futur.

Abans de tot, recordarem que Palacal és un petit nucli de població indígena de Guatemala i que el projecte que vàrem tirar endavant, d'acord amb la seva concepció original, consistia en la donació de material escolar i bibliogràfic i la construcció d'unes latrines, una cuina escolar i una pista de bàsquet per a l'escola. En el transcurs dels treballs s'hi han hagut d'incorporar noves feines, com la reparació del camí d'accés a Palacal. Els fons per al projecte varen sortir de les activitats organitzades des de l'Institut i de l'aportació del Fons Mallorquí de Cooperació i Solidaritat.

Acabament definitiu de les latrines, de la reparació del camí i del repartiment de material

A la crònica anterior, informàvem que aquests tres capítols del projecte es trobaven molt avançats. Les latrines es varen acabar ja dins el mes d'agost amb les obres de fontaneria que les varen deixar a punt per ser utilitzades.

Pel que fa la reparació del camí d'accés a Palacal, ja havíem informat de la utilització d'una excavadora per aplanar la part intransitable i dels contactes amb els ajuntaments de la zona perquè hi aportassin el *balastre* (una mena de grava molt fina) necessari per evitar els problemes que ocasionava el terrey massa tou. Dins el mes de juliol, l'ajuntament de Samayac va aportar el *balastre* i ara el camí ja pot ser transitat per vehicles a motor, fins i tot camions.

El material arreglat als centres escolars d'Artà i Capdepera (43 caixes de llibres i materials de tota mena), així com el material adquirit amb els fons del projecte, varen ser entregats (excepte en una part que va ser donat directament a les escoles de Palacal i Tzucubal) als membres de l'ONG catalana *Arenys Solidari*, amb qui col.laboram en el projecte. Part del material (el material bibliogràfic, sobretot) ha estat repartit entre les deu escoles de l'anomenat Sector 3 de la Bocacosta. Es tracta d'un conjunt de deu escoles petites, corresponents a altres tants petits nuclis de població rural indígena, Palacal inclòs. Una altra part (sobretot els llibres) serviran per als projectes de Biblioteca i Centre de Recursos de Samayac, dos centres al servei de tots els mestres de les escoles rurals anomenades i les de les poblacions de Samayac i San Pablo Jocopilas.

Durant el mes d'agost també s'ha adquirit una cuina. El projecte inicial incloïa la previsió de fer una cuina escolars encara. La realització de treballs no prevists ens ha obligat a deixar aquest capítol, de moment, en la compra d'aquest aparell, que s'ha instal·lat a la direcció i que servirà per preparar el menjar que es dóna als nins i a les nines quan l'administració en proporciona.

La pista de bàsquet i la seva utilització per assecar cafè

En aquesta segona fase del projecte, la part més important dels esforços i de la despesa ha anat a la construcció de la pista de bàsquet.

Es tracta d'una obra molt cara, donades les necessitats de mà d'obra qualificada i la gran quantitat de material necessari (la capa de formigó no pot tenir menys de 12 cms. per aguantar el sol i les pluges locals). La participació de la comunitat ha estat essencial: els fonaments s'han fet amb pedres de riu que la comunitat pujava a mà des d'un riu situat a deu minuts de camí del centre de Palacal.

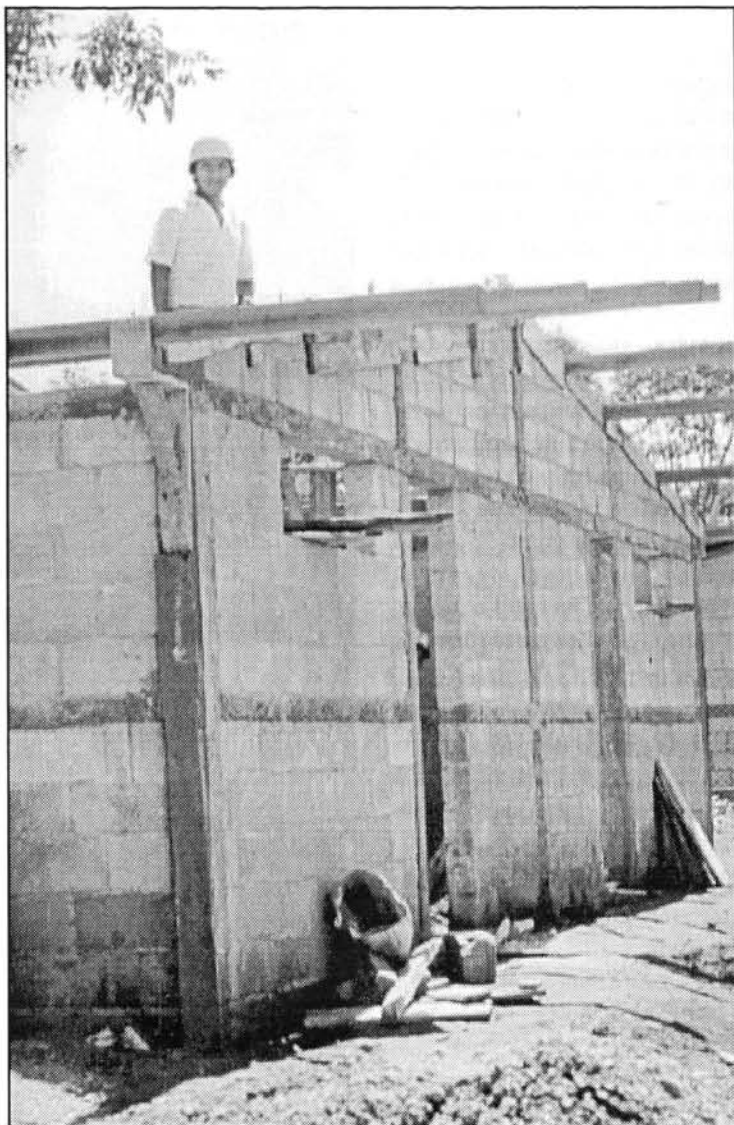
Com ja informàvem en la primera memòria, s'havia acordat que la pista de bàsquet pogués ésser utilitzada per assecar cafè. D'això en resulta un important benefici econòmic per a la comunitat, que pot vendre el seu producte agrícola principal amb una fase del processament ja feta, i, per tant, més car. Durant el mes d'agost s'han establert els termes de l'acord entre l'escola i els representants de la comunitat per a la utilització de la pista. L'ONG local ADERSO ha participat en l'elaboració de l'acord i supervisarà la gestió de la pista. Segons els termes de l'acord, els membres de la comunitat podran usar la pista per assecar cafè i hauran de pagar dos quetzals (unes 50 pts) per quintal de cafè. Els doblers serviran per mantenir la pista i seran administrats per la comunitat i el director de l'escola.

Perspectives de futur

Els membres del grup promotor de la iniciativa tenim la voluntat de seguir endavant amb aquesta tasca de cooperació amb la població indígena de Guatemala. A la crònica

anterior ja dèiem que, com a fruit de l'experiència, volíem reorientar el nostre treball de forma que s'establís un contacte més directe amb les comunitats indígenes i amb els seus representants, més que no amb les institucions escolars. En aquest sentit, valoram molt positivament el nostre contacte amb l'ONG local ADERSO (Asociación para el Desarrollo Rural de Sololá), que ja ens ha enviat algun projecte perquè considerem de cara a l'any entrant.

D'altra banda, no volem deixar de banda la vessant pedagògica que des del començament ha tengut el nostre projecte. De fet, durant el primer trimestre d'aquest curs ja hem fet una feina de difusió de la tasca realitzada a l'estiu. Hem preparat una sessió de diapositives que s'ha passat a totes les classes de l'Institut, a les escoles i que s'ha presentat al poble d'Artà en acte públic, i hem fet una exposició de fotografies a l'Institut. Tal com vàrem fer l'any passat, hem començat a implicar l'alumnat en la feina de recaptació de doblers per al projecte, amb una rifa que ha permès obtenir al voltant de les 300.000 pts. La intenció es tornar a organitzar esdeveniments musicals, artístics o esportius que ens permetin, d'una banda, recollir més doblers per al projecte i, d'una altra, fer veure a la població escolar d'Artà les seves possibilitats d'implicar-se en una tasca concreta de solidaritat.

GASOLEOS MALLORCA

ESTACIÓ DE SERVEI «SES PESQUERES»

TELS. 835479 - 836895 -- ARTA

**SERVEI DE: RENTADORA DE COTXES
I RENTADORA D'AIGUA A PRESIÓ**

**SERVEI DE: GASOIL A DOMICILI
PER CALEFACCIO I AGRICOLA**

**HORARI: DE DILLUNS A DISSABTES: DE 6'30 A 22'00 H.
DIUMENGES: DE 6'30 A 20'00 HORES**

Sant Antoni 1996

L'any passat encapçalàvem aquesta crònica de festes dient que «encara els Reis Màgics no havien posat peu al vaixell de tornada, com ja repicaven les campanes anunciant St. Antoni». Avui afegim que encara no eren a la costa d'en Grua, quan els altaveus de la Sala a les 9 del diumenge dia 7 ja donaven canya a tot el poble amb les tonades del Sant. A missa de dotze, els feels assistents i potser el celebrant, no sabien bé si cantaven la litúrgia o si es contagiaven de la cansueta festera. I així cada dia matí i capvespre.

Anem però al que ha estat aquesta festa tan simpàtica i engrescadora de Sant Antoni.

Berenada per encalenticir motors i panxes a Ca l'Obrer

Dia 16. Al matí, i després de l'acostumat berenar que l'Obreria (enguany a ca l'Obrer Pere Pep Gil), ofereix a les autoritats, captaires i altres convidats, comença la volta de la comitiva per fer la capta al poble encapçalada pels dimonis, agrupació folklòrica, Obrers, Captaires, Música, Autoritats i una gran gentada menuda i gran, que canta i mira embadalida les filigranes dimonials que carrer a carrer recorren el poble artanenc fins a quedar morts i cansats devers les dues.

A migdia granat, i seguint una tradició de fa pocs anys, es reuneixen moltes colles de joves i fan una gran dinada. Enguany al carrer Ciutat i front el Bar Parisièn, hi havia una taulada d'al.lotes que donaren compte d'un bon dinar i feren molt de trull. Al Barri de Na Pati, concretament davant la Cafeteria Almudaina, dos doblers de lo mateix. Un centenar de joves (tots

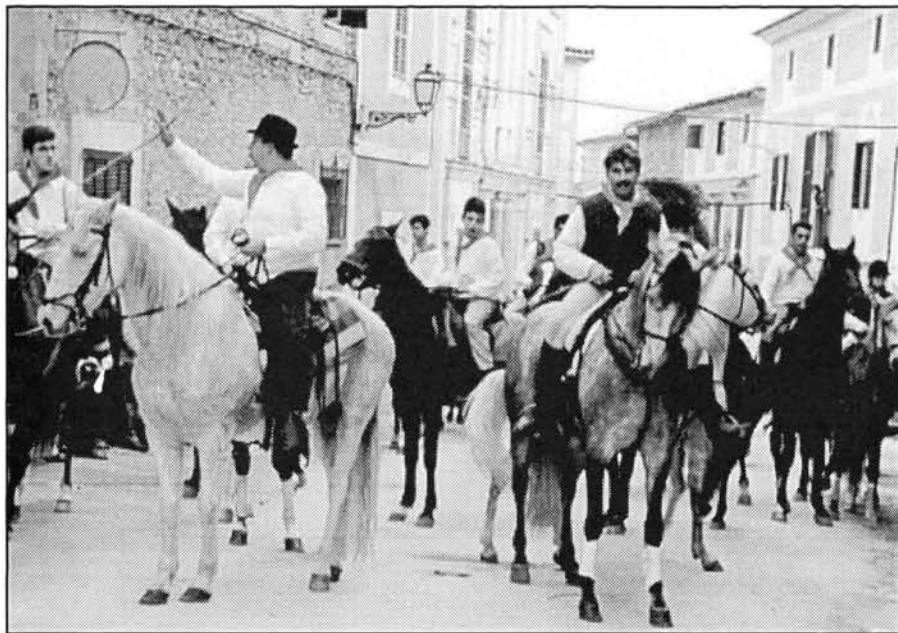
Primera ballada a la sortida de Ca l'Obrer per fer la capta.

Flaire
perfums

Centre 2000 U

FOTO - VIDEO
FOTOS CARNET A L'INSTANT
REPORTATGES
ESTUDI
PUBLICITAT

Grup de joves muntats a cavall en el recorregut de la Cavalcada

Animada carrossa enllestida amb motius de l'antigor com mana la tradició.

mascles), menjaren un arròs brut i ensaïmada a voler, amèn de molt de vi i mesclat i la bauxa va seguir després a la carretera aturant els cotxes que passaven fent-los beure i cantar. A Ca'n Ramon, hi havia una gran quantitat de bergantelles joves que també s'ho passaren en «grande» amb un dinar bufarell i no faltà la bauxa i les cançons i balls de la festa. Aquests foren els que vérem, potser n'hi hagués més però el cronista no els va veure.

A l'horabaixa, tothom a Completes. A la comitiva ja es desborden les previsions i el carrer resulta insuficient per poder sortir de ca l'Obrer amb un possible ordre. Pels carrers s'hi afegia gent fins que molts adreçaren cap a l'Església per poder tenir bon lloc. Enguany fins a l'altar Major hi havia gent dreta. Es suposa que quasi dos mil persones, fent oli, es congregaren per poder gaudir de la celebració de Completes. Després de la cerimònia, l'església semblava esbucar-se amb l'estrofa de «l'Assistiu» que va retronar de totes les gargamelles. Seguidament, dimonis, música, autoritats i més de mig poble darrera, cap als foguerons més centrals on els dimonis ballaren sa fesomia, acompanyats per molts de joves que també es contagiaren de la ballera.

Aquí comença la nit bruixa. Més de 40 foguerons ben encesos (enguany el temps va ser propici), repartits per tota l'orografia urbana, foren visitats per tota la gent amant de la bauxa, que és molta, (molta de fora) cantant les cançons pròpies de la festa i moltes altres que, amb la mateixa tonada, surten del cor dels artanencs i fan que l'alegria es desbordi i la nit del foc sigui una

BARTOMEU FEMENIAS TOUS, Radiestesista.

Tels. 836126 - 836314

Els ofereix els seus serveis de:

LOCALITZACIÓ DE POUS D'AIGUA I ALTERACIONS TELÚRGiques.

(Falles geològiques i corrents subterrànies d'aigua).

autèntica festa. Molta gent de fora que ens visita, encara que no ho entengui molt, ja comencen a integrar-se i també bastants estrangers residents. Tothom menja i beu a voler i canta i balla fins que el cos aguanta. Per la carretera molt de joves voltant entre el Trui i Na Batlessa. Alguns bars que tenien obert, com el Parisièn, els dos de s'Almudaina i també a Ca'n Carrillo, on la gent més madureta ballava i cantava al so del disc de Sant Antoni. Els més feters diuen que fins devers les 5 del matí. Hi havia temps que, els integrants de cada fogueró reten visita als altres, intercanviant estrofes recercades de l'humor de molts improvisats glosadors. Avui això ja no és possible. Cadascú té feina de guardar el seu fogueró perquè tot el vespre és un anar i venir de gent que vol cantar fins a quedar ronco.

Bella imatge d'un protagonista de la Festa.

Dia de Sant Antoni.-

A les 9 del matí els joves i altres més madurs, obliden la filoxera del vespre anterior i comencen a voltar damunt el llom de les bèsties a galop, i altres en carrosses, recorren una i altra vegada l'itinerari de la cavalcada. A l'hora de les beneïdes, donen la volta tots un rera l'altra passant per davant el capellà i els Obrers que recullen els donatius dels passants. Hi hagué 210 bèsties, 155 a galop i les demés enganxades i 20 carrosses a motor. Tot un rècord. L'any passat vàrem contabilitzar 201 bèsties en total i 17 carrosses a motor. No faltaren les filigranes dels dimonis molestant Sant Antoni i pujant dalt la somera. També a destacar les «reverències» que la nina d'en Damià Camunyes va fer a la seva montura i les filigranes d'en

Instantània de les "dimoniades" finals davant les beneïdes.

CONSULTORI MÈDIC

Clínic Artà

**c/ Clutat, 39 - tel. 83 62 37
07670 - Artà**

**MEDICINA GENERAL
REUMATOLOGIA
CIRURGIA
DIETÈTICA
REVISIONS MÈDIQUES GENERALS (cheques)
GINECOLOGIA
PEDIATRIA
CERTIFICATS carnets d'armes
I de conduir**

Darreres malmenades dels dimonis al pacient Sant.

Ballada tradicional davant la Sala després de la Cavalcada

Nadal Ferriol amb la seva euga al compàs de la música. Dues escenes que foren llargament aplaudides per tots els presents. Molta gent pels carrers i bon temps, maldement un moment pareixia que queien quatre gotes. Tot un èxit. A l'ofici l'església plena. Es ballà l'oferta, enguany a càrrec d'Esclafits i Castenyetes, i la celebració i sermó a càrrec del paisà Joan Servera Ginard, el qual va desglossar una exhaustiva història de Sant Antoni. Les pregàries de l'Obreria i al final es cantaren les estrofes alusives al Sant i seguidament el gran ball tradicional dels dimonis i Sant Antoni a la plaça del Mirador, acompanyats de la música i dels aplaudiments de tota la gent. Acte seguit els més valents, acompanyaren la comitativa organitzadora i autoritats a ca l'Obrer, on va ser cantat l'Argument d'En Toni Butler, el qual va dirigir les estrofes més distingides. Al final, no va faltar una cançó antoniana acompanyada de les veus de tothom i un ja ronco Visca Sant Antoni!!, que anunciava el fi de la festa.

Incidències i suggerències.

Poques i d'escasa importància, però les hem d'anotar per a la posteritat.

Alguna queixa sobre el recorregut de la comitativa de la capta del dissabte de Sant Antoni.

N'hi ha que troben que els dinars del dia 16 del jovent hi sobren perquè argumenten que els joves agafen la marxa massa prest i donen una imatge que no és tradicional.

Que a les Completes hi sobren els

expert**ELECTRONICA
AYALA**

Plaça P. Antoni Llinàs, 1 - Tel. 836298 - ARTÀ

INFORMÀTICA

**WINDOWS
'95
OFERTA
16.900'-**

PRECIOS SIN IVA.

ORDENADOR 486 DX-4 100Mhz.

PLACA MADRE 256K M. CACHE
4 Mb. MEMORIA RAM
DISCO DURO 540 MB.
TARGETA SVGA 1 MG. VESA L.B. AMPLIABLE
MONITOR COLOR

**OFERTA
126.900'-**

ORDENADOR PENTIUM 75Mhz.

PLACA MADRE INTEL
CPU INTEL PENTIUM 75Mhz.
DISCO DURO 540 MB.
8 MB. MEMORIA RAM
TARGETA SVGA PCI 1MG. AMPLIABLE
MONITOR COLOR 0.28.

**OFERTA
169.900'-**

FINANCIACION A MEDIDA**SERVICIO TÉCNICO PROPIO****AMPLIACIONES Y REPARACIONES**

corns i algunes botelles que porten alguns joves. També el poc respecte que molts demostren fent tant de trull. La tonada de les cançons no pogueren anar al to de l'orgue.

Els qui van a la cavalcada ataviats amb roba que no és pròpia del motiu de Sant Antoni, com també algunes cavalcadures.

Del demés, tot són enhorabones, tant a l'Obreria, Captaires, Ajuntament, Música, Dimonis i St. Antoni, Agrupacions, participants de la Cavalcada, i altres. I els vots de tothom perquè no decaigui mai la festa més bullanguera i participada de totes. **Molts d'anys.**

Nota d'actes culturals de la festa.

A destacar l'exposició de Sant Antoni a Na Batlessa. (Prop de 2000 visitants).

També la de Jorge Bascones a Ca'n Cardaix. La presentació del llibre *Cançonner Popular* a càrrec de Mn. Antoni Gili a la Residència. Els concerts de la Banda de Música d'Artà i la de Sant Llorenç a la Parròquia, i el Concert de l'Orfeó Artanenc al Convent dels Franciscans.

El darrer acte de la festa de Sant Antoni la protagonitza l'Agrupació local Artà Balla i Canta a la plaça del Mercat, encapçalada pel ball dels nostres dimonis. Seguidament mostra de l'escola i agrupació i final amb un ball obert.

Ballada final dels dimonis a la sortida de l'Ofici

Cantada de l'Argument a Ca l'Obrer com a final de Festa

MONTAJES, H.F., S.L.

C/. Amadeo, 20

Tels. 835209-835561-908-630791

LES OFRECE SUS SERVICIOS DE:

- +Ingenieria
- +Electricidad
- +Fontaneria
- +Bombas sumergibles
- +Porteros electrónicos
- +Lineas eléctricas
- +Riegos
- +Antenas T.V.

LACAS Y PINTURAS EN GENERAL

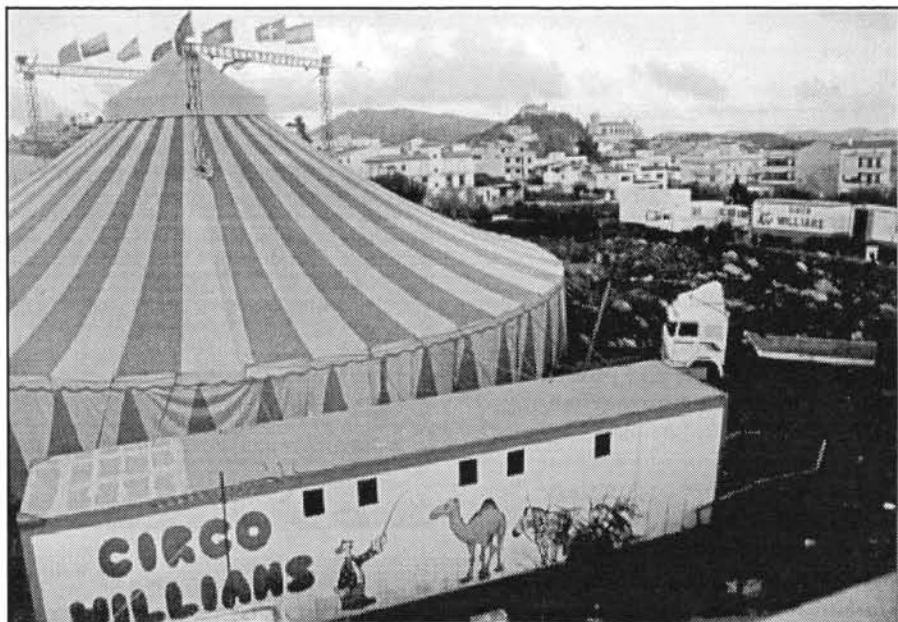
PEDRO GINARD

Taller: C/. Hernán Cortés, 3. Tel. 83 59 88
07570 - Artà

Difícil facilitat

«Muchísimas gracias. Y con este número finaliza nuestra actuación. ¡Hasta siempre!». Amb aquest comiat ritual finalitzava la darrera actuació del Circo Williams que va ser a Artà del 12 al 14 de gener. Eren les nou i mitja de la nit del diumenge i encara que la funció havia acabat, bona part del personal començava les tasques de desmuntatge; el dimarts següent s'embarcaven per anar a Ciudad Real, on estaran 4 dies.

Entre els al.lots que duïen els pares i els pares que duïen els al.lots han tengut una bona entrada «Hi ha assistit molt de públic, hem tengut una bona acceptació, no ens podem queixar», el director Eduardo Raluy està ben content, «el que pitjor ens ha anat ha estat el terreny, hem tengut moltes dificultats per muntar». El director, presentador i també pallaso té raó; la primera funció de la tarda va començar amb un número que estava fora de programa: la gent que omplia de gom en gom la tribuna central va notar com la graderia on seien relliscava cap a l'esquerra. La cosa no va passar d'un sobresalt, d'altra banda gairebé inevitable perquè estaven muntades

Feia uns 18 anys que no havia vingut un circ tan gran a Artà

entre les pedres del solar municipal de «Sos Monjos». L'interior de la carpa tenia un aire de betlem nadalenc amb les roques que guaitaven aquí i allà al voltant de la pista, «Artà, com a molts altres pobles d'Espanya, no té cap plaça per poder-hi muntar un circ».

El circ, el món de la fantasia, el somieig, la il·lusió i la facilitat dels impossibles, és també una empresa a la qual li han de sortir els comptes. «Per Mallorca passen pocs circs, aproximadament un cada any o cada dos, i per això és sempre una bona

FOTOGRAFIA - JOIERIA

NOVETAT!

**Compri les seves joies, regals,
càmeres de fotografiar...**

**I PAGUI EN TRES MESOS
sense cap tipus d'interès!**

INFORMI'S CA'N TORRES

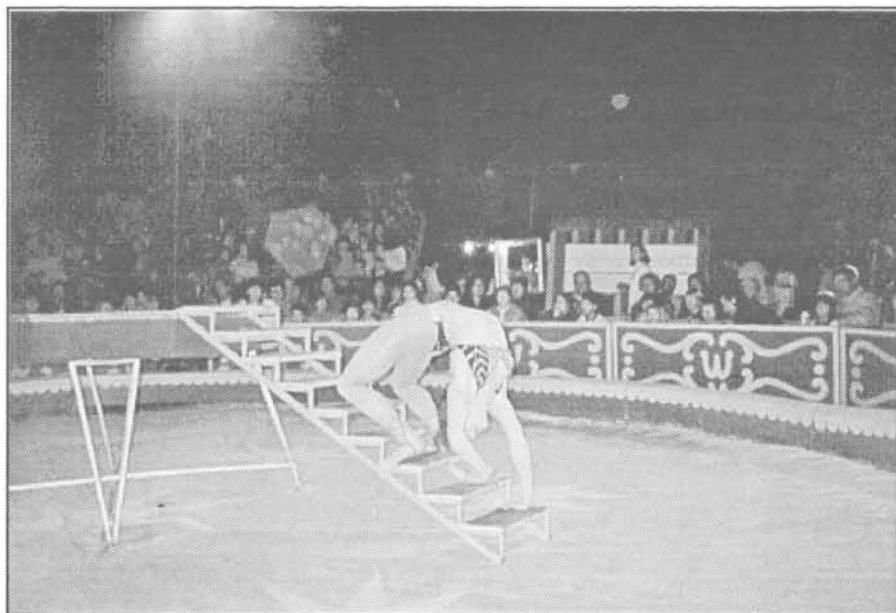
FOTO TORRES

c/ Ciutat, 2 - Artà tel. 83 60 88

plaça per als cires que hi venim. El públic està assegurat, no és com a altres pobles de la península o d'Europa que reben 3 o 4 cires diferents cada any, aquí la competència és menor» diu Eduardo, que ve de passar un mes a Ciutat. Els números els contracten per un temps determinat i els artistes van passant de circ en circ.

Actualment tenen 18 números encara que a una actuació normal n'apareixen entre 12 i 15 (dues hores d'espectacle), altres 3 queden de reserva per cobrir malalties, accidents i possibles baixes. Són en total uns 40 artistes de la més diversa procedència. Si hem de fer cas al presentador, a la funció actuaven finlandesos, argentins, italians... i així fins a 11 nacionalitats. Sembla que l'exotisme és un ingredient necessari a l'espectacle, tant és així que un mateix artista va aparèixer un pic com a italià, un altre com a argentí i un altre no sabem com. El director ens aclareix l'embolic, «És una família formada per la mare que és alemanya, el pare italià, i els fills que van néixer a l'Argentina». El circ és una mena de torre de Babel, i el que menys almanco s'ha de fer entendre en 6 idiomes, fins i tot els senegalesos (que parlen waló) donaven les gràcies en català, i la domadora de cavalls, que és espanyola, se dirigeix als seus animals en francès o alemany, que són els idiomes internacionals de doma.

A més dels que actuen, en el circ treballen altres 20 persones en feines de manteniment i infraestructura, dins aquest grup hi ha un bon grapat de

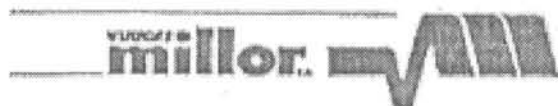

La dona de goma pujant de manera original l'escala

senegalesos i qualche marroquí, algun d'ells també ha començat les primeres tentines circenses; però de moment no en surt cap d'ells a actuar (fora de la seva presència uniformada com a acomodadors i porters) són els treballadors que tenen més antiguitat dins l'empresa.

En el circ tots fan de tot. Al descans trobam l'equilibrista de les torres de tassons fent fotografies als nins amb el camell; el màgic i la domadora de cavalls venen crispetes i begudes, els pallassos duïen cadires quan van haver de reubicar la gent que va haver de devallar de la tribuna bellugadissa...

«Tots hem de saber un poc de tot, fins i tot a vegades el públic ens ha d'ajudar com avui amb les cadires», riu, «nosaltres sentim parlar de problemes com l'emancipació de la dona, i ens veim salvats de tot això: per exemple una dona que faci un doble salt mortal guanya tant o més que un home que no el faci, i això amb qualsevol exercici de pista; l'home a ca seva, (a la seva roulotte) es veu obligat a treballar també. Són problemes que no tenim. Tots ajudem en tot. Fins i tot si qualcú se romp el cap també hem de saber donar els primers auxilis». D'això n'Eduardo també ens en parla per

BAL -090 Telefax 586470
Telex 69505 VGOR E

C/ Binicallera, 12 C/ Cala Agulla, 19
Tel. (971)585515-585552 Tel (971)56 4300-564017
Cala Millor Cala Rajada

OFERTAS DE ENERO Y FEBRERO 1996

CARTAGENA DE INDIAS.- 9 dias ...79.900 ptas.
BRASIL.....- 9 dias... 72.100 «
CANCUN.....- 9 dias... 69.600 «
THAILANDIA.....- 9 dias...72.500 «
NUEVA YORK.....- 9 dias...80.500 «
LONDRES..... 7 noches...48.000 «

Estos precios incluyen: Avión ida i vuelta.
Traslados hotel y estancia.

SANTO DOMINGO.....- 9 dias...69.600 ptas.
ISLA MARGARITA.....- 9 dias...66.500 «
Combinado Isla Margarita/Canaima...9 dias...134.200 ptas.
CUBA.....- 9 dias...72.000 Ptas.

5 dias de Ski en los Pirineos:

PORT AINE.....6 dias.....34.600 ptas. en Hotel xxx.
SUPER SPOT.....6 dias.....24.400 «

Estos precios incluyen remontes y mecanicos.

**VIATGES MILLOR
AMB VIATGES MILLOR**

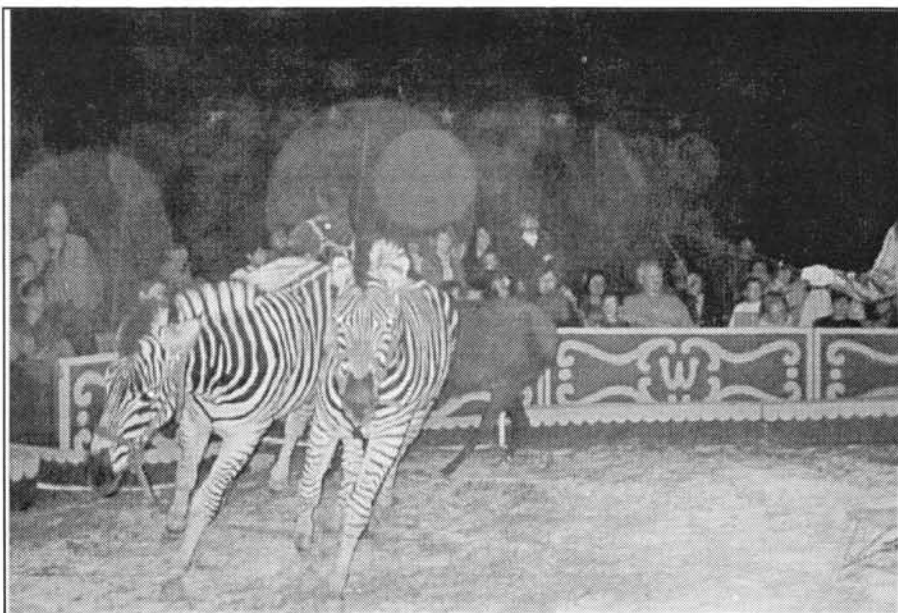

experiència pròpia: «Tots nosaltres estam mig partits, la meitat ja ha passat de tot, el que menys té uns vint ossos romputs, i jo som un d'ells. Jo vaig ser acròbata i també he fet trapezi volant... fins que els ossos em van dir que m'aturàs.»

La formació dels artistes també és prou diferent d'uns a altres, «Tots hem nascut fent gimnàstica, després esport. Els més joves, els meus fills per exemple han estudiat amb professors altres ho aprenen per tradició familiar, de pares a fills... hi ha de tot.»

El Circo Williams va nèixer a Alemanya fa 150 anys. El director representa la quarta generació del circ, que du per nom el llinatge d'un avantpassat seu, i es mostra orgullós de la seva feina en una època en la qual espectacles com el circ, el teatre, i fins i tot el cine estan sent progressivament arraconats per la televisió «Està bé que la televisió parli del circ; però el circ no és per fer-se a la televisió, no funciona... s'han tengut els pallasos de la tele però el circ és un espectacle per veure en directe, amb totes les olors dels animals, la proximitat entre l'artista i el públic. La tele té altres espectacles com les pel·lícules, la violència la pornografia...» aquí fa llarg, l'empresari del circ, i comença una dura requisitòria contra la competència televisiva.

Una de las curiositats del Williams és que presenta uns animals molt poc circenses, a més de les típiques serps i zebres, les estrelles són un camell i un dromedari amb un iak i uns bous d'enormes banyes; qualcú va dir que hi havia un elefant però ningú no el va veure «Intentam ser originals, ha, ha. Elefants no n'hem duit enguany, a Ciutat teníem tigris i lleons però aquí no hi havia condicions per muntar un espectacle així. La confusió de l'elefant pot ser perquè hem duit un tapir, que té

Les zebres i el guanac es preparen per passar entre els camells i els bous

com una trompeta petita, qualcú que no el conegués i estigués molt despistat l'ha pogut confondre. «Ambels animals el primer dia també van tenir una altra actuació fora de programa, el iak se'n va anar a lloure i va fer un petit simulacre sanferminer.

Llevat d'aquests animals, el Williams presenta un programa més bé clàssic: equilibristes, acròbates, la dona de goma, il·lusionistes, pallasos... la raó segons el seu director és que per Artà fa uns 18 anys que no ha passat un circ-circ com el seu i un nin de 6 o 12 anys és molt probable que mai no hagi vist en directe aquests números, «Evolucionar, intentam evolucionar sempre, en el sentit de cercar el més difícil; ara, canviar, no ens ha fet falta. Igual que el teatre s'ha despullat per seguir cercant un públic, i amb subvencions, a nosaltres no ens ha fet falta», li torna a sorgir el Hyde

empresarial, «continuem fent el mateix i sense subvencions».

És el misteri del circ, la felicitat de la facilitat i la facilitat de l'impossible: empreses impermeables als canvis, acròbates robusts que se sostenen sense esforç, cossos bells que susciten enveja i admiració, galdades que no fan mal i fan riure, dones que es posen un capell al cap amb els peus. «A la pista s'ha de demostrar facilitat, això no vol dir que sigui així: la dona de goma abans de sortir a la pista es passa mitja hora escalfant muscles i articulacions, doblegant-se i dolent-se'n i tot; el de la corda vertical, ben igual... és clar, el públic no ha de veure això, només ha de veure els exercicis fets amb la màxima facilitat possible. Hi ha molt esforç per evitar que es vegi a la pista; esforç tant per presentar-nos davant el públic com per desplaçar-nos, muntar i desmuntar de país en país».

ASSESORIA Contable, Fiscal i Laboral.

Colaborador de...

Seguros JANUAR

Axa-Winterthur-Nordica

Accidentes-Auto, Motocicletas

Comercios-Incendios-Robos, etc.

Viajes CAMPANARIO

Esp. 10-02-96

Barça - R. Madrid

SERVEIS ADMINISTRATIUS D'ARTÀ
C/. Terrassa, s/n. Tel. 83 68 43 - ARTÀ

1996: l'any de les Rondalles Mallorquines

Es cuento ver

És la transcripció que féu Mn. Antoni Gili Ferrer d'una rondalla (o d'un «rondai», com consta al mateix text) que li contà madò Margalida Alzamora Ferrer, Gatova, mare del nostre col·laborador Pere Vicens Alzamora i dels seus germans Margalida (a.c.s.), Maria i Miquel. A madò Gatova la hi contà la seva àvia materna, és a dir, la besàvia o repadrina dels germans Vicens Alzamora. Es tracta, segurament, d'una rondalla inèdita. El paràgraf en què es narra que la princesa diu a son pare que es vol casar mostra el que abans s'ha dit: que és una transcripció respectuosa amb la forma com la contà madò Gatova, fins i tot amb qualche ambigüitat.

Era un homo molt pobre, molt pobre, però tenia un amic que era ric i va pensar ell d'anar a sa princesa. I diu a s'amic:

—He pensat d'anar a sa princesa.

I s'amic li va dir:

—Diguès què vols.

I ell li diu:

—Cent lliures i es vestit que tu dus per sortir cada dia.

I ell li va dir:

—Quan heu vulgues ja heu diràs.

I li donà es dobbers i se'n va anar a cas s'argenter i li comanà un diamant de cent lliures, i li diu:

—Es dia que estirà fet jo vendré a cercar-lo.

I sa princesa estava tota sola amb son pare i sa dida, perquè sa mare era morta. Aquell homo anà a tocar en aquella casa i sa dida va sortir a obrir i va dir què volia, i ell li va dir:

—Conversar amb sa senyora—, i li va mostrar es diamant a sa dida.

Se'n va anar i diu:

—Senyora, hi ha un jove que va molt ben arreglat, pareix un senyor i du un diamant. I demana per vostè.

I ella diu:

—Anau a dir-li si el vol vendre.

—Digau a sa senyora: «Es diamant no és venal amb or ni amb tresor, mes que es diamant vol tocar es peu a sa senyora i es diamant serà seu».

I sa dida se'n va a sa senyora i li diu:

—«Es diamant no és venal amb or ni amb tresor, mes que es diamant vol tocar es peu a sa senyora i es diamant serà seu».

Sa senyora li diu:

—Oh, quin polissó! Què és voler tocar es peu a sa senyora? Si mon pare ho sabia, mos trauria a defora a totes dues—. I sa dida li diu:

—Oh, senyora, no siga tan exagerada, per tocar-li es peu. Jo li trauré sa calça, li tocarà es peu i es diamant serà seu—; però ella li deia:

—Però dideta, si mon pare heu sap!

—Si vostè no li diu, no heu sabrà. Jo tampoc no li diré i es diamant serà seu.

Sa senyora li diu que èntriga i es

jove hei entrà, la va saludar i ja conversaren un poquet i li tocà es peu amb so diamant, el besà i el donà a sa senyora i es diamant ja va ser seu.

Se'n va tornar es jovenet a ca seva i va anar a ca s'amic i li va dir:

—M'ha anat molt bé.

Des cap d'una setmana o dues, si ganes tenia sa primera vegada d'anar-hi, més ganes en tenia de tornar-hi, i va anar a s'amic i li va dir:

—Jo voldria tornar anar a sa princesa. I s'amic li diu:

—Ja pots dir què vols.

Es jovenet li diu:

—Dos-centes lliures i es vestit que tu dus es diumenges—. I tornà anar a s'argenter i comanà un diamant de dos-centes lliures i quan el va tenir es va vestir amb so vestit de s'amic i amb so diamant i se'n va tornar a sa princesa. I tocà, i tornà sortir sa dida i li diu què volia.

—Conversar amb sa senyora—, i li mostrà es diamant a sa dida.

—Ara aniré a dir-ho a sa senyora—. I se'n tornà a sa senyora i li diu:

—Oh, senyoreta, hi ha un jove més guapo! i du un diamant que tota sa sala resplendeix!

I sa senyora li diu:

—Anau a dir-li si el vol vendre.

—Vénc de part de sa senyora i me diu si vols vendre aquest diamant—. Ell li diu:

—Es diamant no és venal amb or ni amb tresor, senyora, sinó que es diamant vol tocar sa cama a sa senyora i es diamant serà seu.

I sa senyora li diu:

—Dideta, això no pot esser, perquè si mon pare heu sabia mos trauria a defora a totes dues!

—Jesús, de senyora! Que és de bo de fer! Jo li arregussaré sa calça per avall, es diamant li tocarà sa cama i es diamant serà seu. Si no heu diu a ningú, ningú heu sabrà.

—Idò digau-li que èntriga.

Es jovenet entra, conversen i seu una estona. I li toca sa cama amb so diamant, el besa i li dóna i es diamant va esser seu.

Se'n va tornar a ca s'amic a

tornar-li es vestit i a diguer-li que li havia anat bé.

Llavor des cap d'una temporeta li tornà agafar ganes de tornar-hi i li va dir:

—Vui tres-centes lliures i es vestit que dus a ses festes.

S'amic les hi dóna i es jovenet torna comanar un diamant de tres-centes lliures. Més guapo era i com ell va tenir es diamant i es vestit, se'n va anar a ca sa princesa i surt sa dida i demana què volia i ell diu:

—Conversar amb sa senyora—, i li mostra es diamant.

—Senyora, hi ha un jove que pareix un cavaller, va tan guapo! i du un diamant molt guapo—. I sa senyora li diu:

—Anau a dir-li si el vol vendre

Ella hei va i li diu si el vol vendre i ell li diu:

—No és venal ni amb or ni amb tresor, sinó que es senyor vol jeure amb sa senyora.

I sa dida se'n va a dir a sa senyora lo que li ha dit, que es senyor vol jeure amb sa senyora. I sa senyora diu a sa dida:

—Ai, dideta! Això sí que no! de cap manera! Mon pare mos trauria a defora a totes dues!—. I sa dida li diu:

—Jesús, senyora! Tenim aquell alicor tan bo, i el convidarem a sopar aquí un vespre, i li donarem d'aquest alicor tan bo que se quedarà adormit i no sabrà si està aquí soliment.

—Idò que venga.

I va entrar i quedaren que hei havia d'anar a sopar un altre dia. I ell se va comanar una bossa de pell pes vespre que hi aniria a sopar tirar-hi es licor dedins i es dia que hei va anar a sopar, quan ja acabaven de sopar, ell ja se va quedar adormit (heu feia) com una rabassa i sa senyora i sa dida l'agafaren una per un braç i s'altra per s'altre i el colgaren i sa senyora quan se'n va anar a jeure ella, ell feia un bons roncós, però mirava de cova d'ui, i quan ell mirava, sa senyora se mudà sa camia i va mirar a on la posava i ell com va voure que sa senyora ja dormia, se va aixecar i va agafar sa

camia de sa senyora i la se'n va dur i li deixà es diamant.

Illavor des cap d'una temporada sa senyora va dir a son pare que se volia casar i convidaren molts de joves per ella triar es que volia i son pare va dir en convidaren i també a ell el convidaren.

I aquest vespre tots contaven rondaies i moltes de coses que sabien. I ell no contava res. I un li diu:

—I tu que no contes res?

I ell diu:

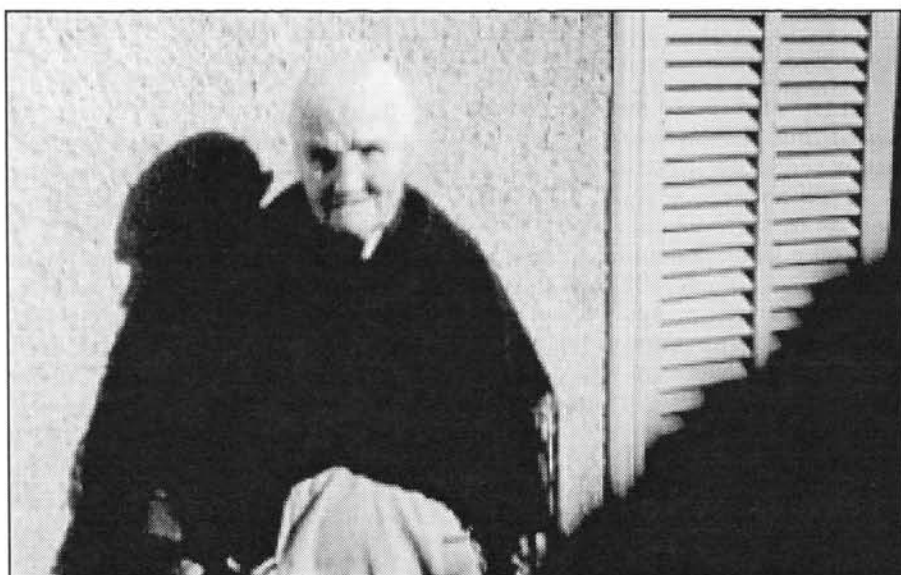
—Cuentos són cuentos, rondaies són rondaies. Lo que no s'ha passat en mi no m'agrada contar-ho.

I ell li diu:

—Que no t'ha passat res?

—Sí. Ara heu contaré—. I diu:

—Jo no era caçador ni heu 'via estat mai i me vaig determinar d'anar a caçar i me'n vaig menar un caaranell a un jaç de llebre. Va moure aquesta llebre i corr qui corr, i encaixa qui encaixa; però tant va córrer i tant va encaixar que li va tocar es peu; però no la va agafar. Des cap d'una temporada tan llépol vaig quedar que hi vaig anar i me'n vaig menar un ca bufó i en es mateix jaç va moure sa mateixa llebre. I tant va córrer i tant va encaixar, que li va

Madò Margalida Alzamora Ferrer, Gatova. Depositària de la rondalla que reproduïm.

tocar sa cama; però no la va agafar. I des cap d'una temporadeta vaig dir jo me'n menaré un ca llebrer a voure si l'agafaré. I girada d'un vent i girada de s'altre no la vaig porer agafar, emperò li vaig girar sa pell.

I tirà sa camia de sa senyora damunt sa taula, i sa senyora s'aixeca i va voure sa camia que era sa seva. Se va girar a son pare i li

diu:

—Mon pare, si no me cas amb aquest homo, no hei ha homo per jo.

I son pare li diu:

—Si tu vols, vos casareu.

I posaren fil al'agulla i mogueren ses nocces per casar-se i feren unes bones nocces, i convidaren tota la cort i tothom que hei va voler anar.

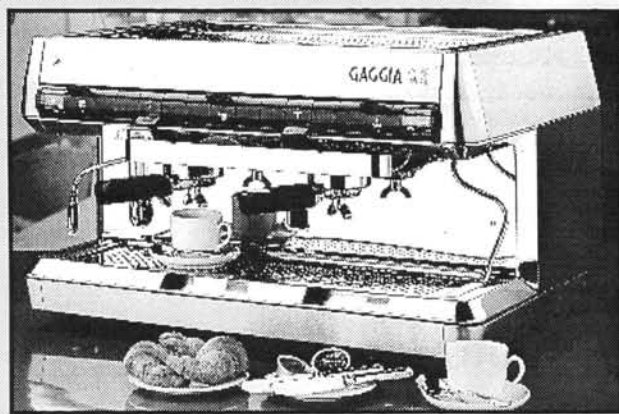
I si no són morts, són vius; i no són vius, són morts.

(segueix)

DIVISION
HOSTELERIA

*Contra la humedad disponemos
de deshumidificadores
domésticos e industriales.*

OFERTA

**Le ofrecemos 90.000 pts.
por su cafetera usada al
comprar una GAGGIA
mod. GX Erogación**

*Aire acondicionado *Bombas de Calor *Maquinaria de hostelería

Vía Palma, 92 (Ctra. Palma - Artà) • Tel. 55 17 22 • Manacor

Nota d'urgència sobre «Es cuento ver»

El DCVB (vol. 9) recull la forma *rondall*, que pronunciem *rondai*, en el mateix sentit que *rondalla*.

El *ca aranell*, segons el DCVB (vol. 2), és la forma com a Menorca, per dissimilació, denominen el ca que a Mallorca en diuen *ca nanell*. És ben curiós que al text hi figuri una forma que el DCVB enregistra a l'illa veïna. A l'esmentat diccionari, a la primera entrada *ca* hi figura, entre les denominacions mallorquines de cans, la de *ca nanell* (*aranell* a Menorca, com hem dit) del qual se'n diu que «és de casta petita, pelut i molt lladrador» i, al volum 1, sota la segona entrada d'*aranell*, s'afegeix «que serveix per caçar eriçons». També hi consta la denominació *nanell bord* que fa referència a «entravessats de nanell i de camè o d'altres races». Del *ca bufó* se'n diu que «és relativament petit, però no tant com el nanell». Del *ca llebrer*, que «és alt, prim, de cames molt primes, de color xocolatenc, i molt corredor; serveix per caçar llebres». El *ca aranell* és el primer dels cans que actuen i en la lògica de la narració havia de ser un de poc apropiat mentre que els altres dos, paral·lelament als fets evocats i que només coneixen la princesa i la dida, havien de ser progressivament més ràpids, astuts i eficaços.

Trobam un recurs freqüent en aquest gènere: una rondalla o contarella dins d'una rondalla que serveix, en aquest cas, per evocar els fets principals ocorreguts entre el jove (el caçador) i la princesa (la peça), i mostrar-ne la progressió mitjançant la consonància entre les astúcies del jove i les capacitats dels cans a què recorre el caçador. Observem un altre detall no infreqüent: és un missatge xifrat per a algun dels seus oïdors, la princesa, que serà l'única que en farà la interpretació vàlida, velada als altres.

Aquesta rondalla presenta altres elements curiosos. Observi's que, com un tret freqüent a les rondalles que coneixem, l'aproximació amatòria culmina sense presentar cap conflicte moral. La forma enginyosa amb què es resol l'episodi del llit (amb la camisa com a penyora d'un comportament respectuós que tindrà recompensa posterior) manté la grapa narrativa i, alhora, neutralitza un possible desenllaç més voluptuós que no és absent d'altres reculls de narrativa popular de la nostra tradició. La rondalla del caçador, els cans i la llebre resol la correspondència exigida amb un polivalent «no la vaig porer agafar, emperò li vaig girar sa pell» que, com és també freqüent en les rondalles, té significats distints per als oïdors: tots creuen que la llebre va ser caçada, excepte la veritable llebre i destinatària del missatge xifrat, que sap que no ho va ser.

Aquestes referències sobre l'acostament galant les podríem posar al costat del conegut episodi de la mare d'en Juanet de l'Onso, segrestada «es mateix dia de casats» per la bèstia i reclosa dins una cova tapada amb «una gran pedra, que no hi havia cap persona nada que la pogués moure. I passà aquella nit, i un dia i un altre dia, i una setmana, i un mes i un altre mes; i aquella al.lota sempre dins sa cova. S'onso cada dia se n'anava a fer

volta per dur-li que menjar; però sempre deixava sa boca de sa cova tapada amb sa gran pedra, i no hi havia que pensar de fugir. D'es cap de temps ella tengué un nin» (III, 25-27), ben vigorós i robust que als set anys ja era capaç de decantar la immensa pedrota que els mantenia tancats. En una rondalla podem admetre que un ós i una dona tinguin un fill i que aquest, persona humana, hagi heretat certs atributs del pare ós: força i pèl, per exemple. El que estranya és que a Mn. Alcover li passàs per alt la classe de relacions amoroses implícites en un segrest tan perllongat i que ell, possiblement per altres motius, va insistir a caracteritzar com a hermètic.

Si pensam en l'ambició del títol (*Es cuento ver*), ens hem de demanar a què es vol aplicar aquesta veritat i a mi em fa l'efecte que hem de pensar en els papers d'home (el jove de casa pobra que s'enginya a casar-se amb la princesa, tema vell a la rondallística) i de dona (retratada amb personatges no tan positius, la princesa i la dida). Quant a aquest darrer punt, no sé en quina mesura la visió de la dona que se'ns ofereix en aquesta rondalla desdii de la que és rastrejable en el corpus rondallístic recollit per Mn. Alcover. Al costat del comportament respectuós del jove espavilat que s'introdueix al llit de la princesa, hi ha l'inqüestionable fet que li ha estat permès d'arribar-hi i, a més, mitjançant l'esca dels tres diamants ben resplendents. A totes les trobades se'ns conta que, abans del contacte, conversaven, però res del que es diuen no és tan explícit ni tan atractiu per a la princesa com ho són els diamants a l'hora de justificar la culminació de la gosadia del jove. Un princesa molt sensible a les pedres precioses, i el jove ja s'ho suposa abans de conèixer-la.

I no en parlem de la dida.

J.M.S.

Gabinet
psicològic

Miquel Caldentey Bisbal

Àngels Ribera Alonso

Montserrat Blanes, 27 B

07570 ARTÀ

Tel. 20 92 23

JOHNIE'S, RESTAURANT

en CALA MESQUIDA (Capdepera), les ofrece para este invierno:
Servicios para: Bautizos, Comuniones, comidas de compañerismo,
etc.

Precios económicos.

Local amplio e idóneo para entretenimiento de niños.
PIDAN PRESUPUESTO SIN COMPROMISO.

Tel. 56 39 37

L'etern emplaçament.

Aquesta raconada del Mirador parroquial enfront de Ca Dona Maria Esteva, al llarg dels temps ha esdevingut una panoràmica clàssica per immortalitzar els inicis de l'Ofici Major en la diada de Sant Antoni.

Fer-se la foto dins el Mirador parroquial de Son Cònsul, és un costum fortament arrelat entre la clientela artanenca. No passa any sense que dimonis, món i carn no uneixin criteris personals per tal d'integrar-se al rotllat festiu.

Donat que la gran majoria del quadre fotogràfic és de condició femenina, estarem prou alerta a citar la data d'autos.

Així que sols ens limitarem (si tenim gambals) a requerir identitats, i

que Sant Antoni beneesqui el nostre intent d'il·lustrar el poncellal bastigi de flors a punt d'esclatar.

Començant de la banda del portal major de la Parròquia, notam Catalina i Margalida de Sa Canova; Joan Cinto; Pedro Metxo; el dimoni petit, encarnat per l'irrepetible Jaume Cuní; Margalida Pistola; Francisca Maria de S'Estació; Toni Genovart; Pedro Colom; Antònia de Ca'n Rabassó; Antònia Hernández; Antònia Fernández; Tomeu Mola, renovant les balandines del dimoni gros; i na Lita de sa floristeria.

Subaix del dimoni petit, Maria Francisca Moma; Magdalena

Mosca i na Maria Caparrot.

De genollons, Aina Picó; Magdalena Moma; Nita; i, finalment, Magdalena Maria.

Amb tanta «tunanta» sort que Sant Antoni no tenia, ni té, res de masclista, perquè amb aquesta col·lecció de garridesa, hi ha per perdre la xaveta i el cavec.

NB. La paritat dels dimonis prové d'en Tomeu Mola.

Aquesta foto i aquest text havien de sortir a l'edició anterior. Demanam disculpes per haverlos perduts en el tractament informàtic.

LLISTA DE NOCES

ELECTRODOMÈSTICS

JUGUETERIA

Comercial Sansaloni

OBJECTES REGAL

C/ RECTA, 2 TEL. 83 62 93 - ARTÀ

La nevada de l'any 1917

«El 28 de desembre de 1917 despertà amb dos dits de neu per tot arreu, la qual prompte s'aixugà, però sobre les nou del matí se posà a nevar i continuà tot lo dia sense interrupció i part de la nit.

A l'endemà carrers, plans, teulades i montanyes tot era blanc de neu amb una capa de quaranta centímetres allà on era més prima i apunts n'hi havia un metre. Per on se'n posà més fou des del Coll d'Artà voltant es Puig d'Alpara i Farrutx, Fins Ses Talaies.

El poble que feia 27 anys que no havia vist cap nevada que aguantàs, s'entregà tot el primer dia al bullici i la gatsara. Pels carrers feien grans bolles i estàtues, els fadrins es tiraven pilots de neu i molts anaven dalt terrats, Sant Salvador i altres altures per a contemplar el blanquinos panorama.

La gatsara continuà tot lo dia però l'endemà ja se transformà en greu degut a què la cosa durava, que molts de necessitats no porien guanyar el jornal i molta trencà que hi havia en els arbres. Se compten coses grosses a moltes bandes hi ha trencà especialment de garrovers i oliveres, però en especial dins Carrossa, Son Fortè, Morell i ets Son Moreys, diuen que s'ha trencat

tres quarts parts de rama a abaix. Fins el colossal pi de Sos Sanchos li ha caigut un cimel mestre.

Hi ha vàries cases que tenen sa teulada passada per ui.

El mateix dia 28 L'automòbil que feia el trajecte Artà-Manacor i viceversa, partí de Manacor el capvespre amb la correspondència i sis passatgers. Quan fou al Km. 62 quedà encallat dins sa cuneta. Tres homes, entre ells el guàrdia civil Sebastià Ginard, Corona, partiren a peu cap Artà on un hi arribà a les deu del vespre, mentres que el altres dos restants quedaren impossibilitats de passar envant atuits de fred devers Son Cardaix, entrant dins una caseta desolada. El valent que arribà al nostre poble va ser en Miquel Espinosa, àlies Pau, que avisà el batle i la Guàrdia Civil que amb altres paisans, sortiren a socórrer als primers. Els recolliren de la caseta i el guàrdia Corona no es poria valer de sí mateix duguent-lo en brassos al quarter aont l'auxiliaren amb menjar, robes, calsat i reanimacions.

El diumenge es feu una crida que els que volguessin fer el jornal personal el dilluns retirarien neu: comparegueren 80 homes que amb pales netejaren tots els carrers. Dia

primer de gené de 1918, encara es veia moltíssima neu per totes ses teulades i sa neu acaramullada per ses voreres de ses cases.»

Dades de sa nevada del 17. Títol, Neu 17.

Consultar llibre d'actes del dia 30 de desembre de 1917. L'Ajuntament agraeix la feinada que féu el batle D. Toni Cano a la nit de dita nevada.

Després d'uns quants dies d'haver nevat, el temps s'estirà deixant les terres ben assaonades i les fonts i alballons rajant a la vela.

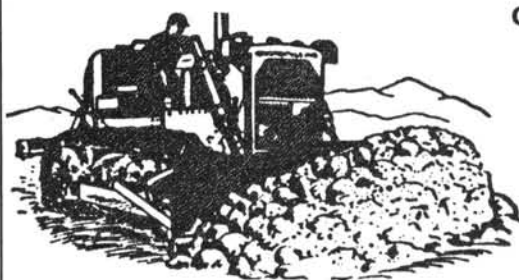
Els llenyers de les cases s'ompliren de trencà essent molts els olivars destroçats. Però en canvi altres olivars, una vegada retirats els brancams presenten un aspecte esperançador.

Després d'amainar les tempestes de neu i pluja, és posà de sol i xaloc, gaudint d'un temps primaveral. Aquests dies han estat aprofitats per la gent pagesa per retirar la trencà i començar a entrecavar.

Dia 28 de gener de 1918 eren molts els carros que traginaven cap a Manacor troncs i estelles d'olivera degut a la famosa trencà.

A la nit del 28 de gener de 1918 va fer una calabruixada de por».

P. G.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANtera DE ÁRIDOS PROPIA

ALQUILER MÁQUINAS

DELEGACIÓN EN CALA RAJADA:

Vía Mallorca, s/n - Tel. 56 37 48

BOMBA HORMIGONAR PROPIA

HORMIGÓN PREPARADO

CONTROL CALIDAD

LABORATORIO

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà - Alcúdia, km 4
tel. 83 56 88 Fax: 56 52 67

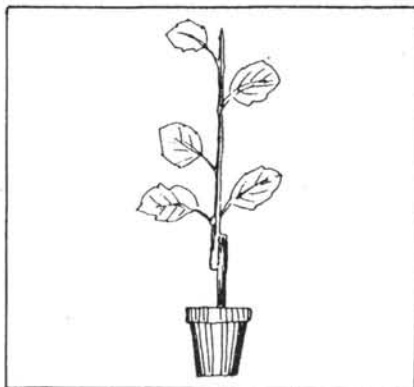
Associació de Bonsai de Llevant

Després de les vacances de Nadal, tornam a començar la tasca altra volta de les formes d'obtenir un bonsai i ja que ara és un bon temps per aquesta pràctica, mostrarem diferents maneres de fer empelts, coneguts en el món del bonsai amb el nom de «tsugiki».

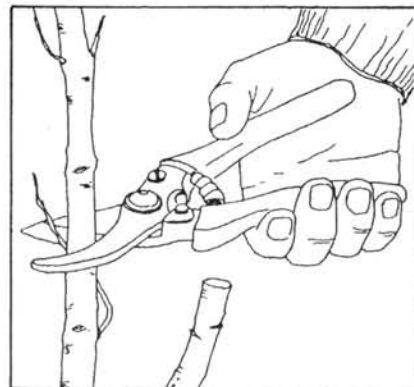
Aquesta tècnica consisteix en unir parts de les dues plantes, de manera que s'aferrin i continuïn el seu creixement com una sola planta. Una de les dues parts es converteix en la part aèria de la nova planta que la coneixem amb el nom de muda, l'altra la formen la part inferior i el sistema radicular que nomenarem peu o porta-mudes.

La combinació de la muda i el peu ens donaran una nova planta amb unes característiques especials que depenen tant del peu com de la muda, i que emprarem per l'empelt. El punt més important perquè ens funcioni la tècnica de l'empelt, és que el parentesc botànic sigui el més apropiat possible, ja que empelts amb plantes de diferents famílies rares vegades aferren.

En la pràctica trobam diferents maneres de fer empelts, aquí explicarem els més usats i fàcils. En primer lloc posarem el conegut com de «estil anglès o de llengueta». Consisteix com podeu veure al dibuix número 1, en tallar en primer lloc el peu que volem empeltar, amb unes tisores de podar i a continuació li farem un tall de dalt a baix amb

Una vez el injerto ha prendido, ésta queda en línea.

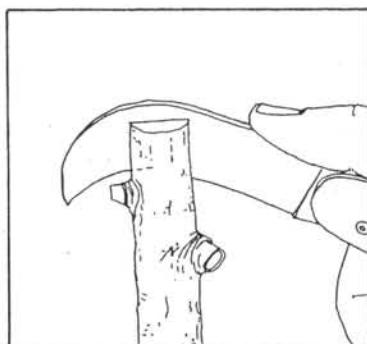

Los injertos de hardidura y de escara requieren un

un ganivet dels que deim d'empeltar, dibuix 2. Agafarem el brot que tindrem escollit per muda i el tallarem els costats en punta i a continuació l'aficarem al peu, dibuix 3, i el fermarem amb ràfia i per acabar, el taparem amb pasta selladora d'empeltar, dibuix núm.4.

Si la cosa ha funcionat, al començ de la primavera ja tindrem la nova planta que ens brotarà.

Mateu Mascaró

Los injertos se cortan con unas tijeras de jardinero, siendo su extremo alisado con una navaja de injertar

**Escola de Xofers
i Assegurances**

Gili

Gran Via, 42 - 07570-Artà
Tels. 83 62 31-83 63 32 - Fax 83
67 11

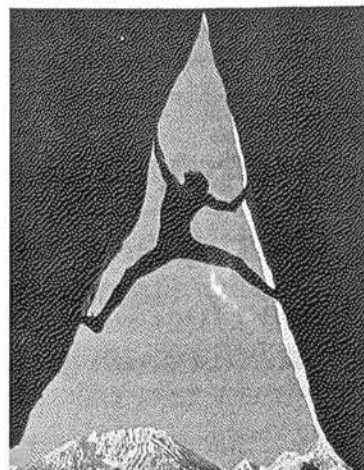

SEGUROS DE ACCIDENTES PERSONALES.

Muerte.....	5.000.000 ptas.
Invalidez Permanente.....	10.000.000 «
Gran Invalidez.....	10.000.000 «
Invalidez Temporal.....	2.000 «
(franquicia 7 días).	
Hospitalización Accidente.....	2.000 «
Asistencia Médica (*).....	Ilimitada «

**Todo por una prima mensual de
4.500 ptas.**

**Proyecto pensado para un albañil de
entre 14 y 65 años.**

Club de la 3ª Edat**Deu anys de vida del Club, viscuts per un soci fundador. (X).**

Bingo.- Avui seguim amb aquest joc que vàrem començar a descriure al número de Nadal, ja que el 1er. de gener hi posàrem solament el que havia succeït a les festes nadalenques.

Amb aquests deu anys, més de 220 socis han pres part en el joc del **bingo**. Actualment hi juguen uns 90 homes i 40 dones i quasi sempre són els mateixos ocupant també els mateixos llocs o taules acostumats. Molts ja fa 7 o 8 anys que junts juguen a la mateixa taula. Quan a una taula fan **bingo** o **ratlla**, es posen a riure i canten com a rossinyols, i a sa taula que no fan res, fan es mussoll.

És digne de respecte la costum d'aturar el joc i aixecar-se drets tothom, per guardar un minut de silenci en memòria d'un soci difunt.

Mereixen un aplaudiment: Els direc-tius que duen la organització. Els socis que, desinteressadament, ajuden. Els «cantadors» que canten els números i tenen la santa paciència una i altra vegada de demanar silenci i repetir per favor que callin i no facin tant de renou.

Mereixen una forta pessigada: Els que fan una forta xerradissa quan el cantaire comprova les ratlles o el bingo. Els que s'aixequen per anar-se'n quan encara comproven el darrer bingo. Els que se'n van deixant les fitxes i cartons escampats per damunt la taula.

Degut a haver passat tantes vetllades en la seva companyia, tant en el **bingo** com a les **cartes**, volem fer una recordança als jugadors que ens han deixat durant aquests deu anys de vida del Club.

Any 1986: Tòfol Ferrer Ferrer, Del Dorado. **Bingo.**

Any 1987: Antònia Ferragut Sancho,

De Sa Drogueria. **Bingo.**

Any 1987: Joan Maria Massanet, Canet. **Bingo i cartes.**

Any 1987: Margalida Gelabert Sabater, Siurella. **Cartes.**

Any 1988: Rosario Silva Galán, Silva. **Bingo i cartes.**

Any 1988: Margalida Sancho Tous, Murtonà. **Bingo.**

Any 1989: Sebastià Massanet Llabrés, Morell. **Bingo.**

Any 1990: Francesca Servera Nadal, Cupa. **Bingo i cartes.**

Pere Antoni Genovard Rosselló, Cunfit. **Cartes.**

Andreu Riera Gil, Mulinet. **Bingo i Cartes.**

Pere Miquel Riera Sancho, De Son Ramon. **Bingo i cartes.**

Emilia Anta Estela, Blaia. **Bingo i cartes**

Jaume Ginard Alzamora, Terres. **Bingo.**

Antònia Martí Pastor, Jardina. **Bingo.**

Miquel Vives Sureda, Ravell. **Bingo.**

Any 1991: Joan Pastor Vaquer, Rabassó. **Bingo i cartes.**

Joan Escanellas Servera, De Son Not. **Cartes.**

Joan Sureda Gomila, Peix. **Bingo i cartes.**

Jaume Terrassa Font, D'es Pont. **Cartes.**

Tomeu Escanellas Servera, De Son Not. **Cartes.**

Any 1992: Gabriel Salas Dalmau, Nonga. **Bingo.**

Pere Massanet Moll, Moll. **Cartes.**

Magdalena Ferrer Gil, Cap. **Cartes.**

Maria Torres Garau, Roca. **Cartes.**

Catalina Nadal Girard, Cuaiada. **Cartes.**

Miquel Llinás Ferrer, Bossa. **Cartes.**

Any 1993: Joan Servera Nadal, Cupa. **Bingo.**

Guillem Artigues Llinás, Cantes. **Bingo.**

Catalina Amorós Llinás, Sopa. **Bingo.**

Maria Sureda Ferrer, Sales. **Bingo i cartes.**

Margalida Canet Garau, Saladora. **Bingo.**

Margalida Alzina Salas, Sales. **Cartes.**

Bartomeu Galmés Carrió, Serverí. **Cartes.**

Joan Escanellas Alzamora, Muliner. **Cartes.**

Francesc Alzamora Llabrés, Capaller. **Cartes.**

Miquel Ginard Dalmau, Pelat. **Cartes.**

Any 1994: Gabriel Tous Cursach, De Sa Jordana. **Bingo.**

Bàrbara Cursach Tous, D'Algaida. **Bingo.**

Llucià Mestre Garau, Vell. **Bingo.**

Antoni Tous Jaume, De Sa Font Calenta. **Cartes.**

Margalida Payeras Quetglas, D'en Barraca. **Cartes.**

Maria Pastor Llaneras, Gatova. **Cartes.**

Bàrbara Canet Sancho, Melindra. **Cartes.**

Any 1995: Francesca Planisi Gil, D'en Candil. **Cartes.**

Joana-Aina Mesquida Sureda, Coca. **Cartes.**

Antònia Sard Vives, Timba. **Bingo i cartes.**

Antònia Fuster, Ranxera. **Cartes.**

Maria Vives Vives, Tita. **Bingo i cartes.**

Soledad Silva Galan, Silva. **Bingo i cartes.**

Bàrbara Perelló Ferragut, Porra. **Bingo i cartes.**

Joan Terrassa Sancho, De Son Boiet. **Bingo.**

Descansin en Pau.

(continuarà)

CARPINSA

Carpinteria en Aluminio y Saneamiento

A. Cursach y E. Matallana

c/ Fray Junípero Serra, 7
tel. 83 54 78

07570 - Artà

- * **Technal**
- * Puertas Aluminio
- * Correderas aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerías
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalerías y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Fontanería

Tot a punt per a l'ampliació del moll

Quasi com a regal de Reis, el Club Nàutic va rebre la bona notícia per part de la Conselleria d'Obres Públiques, de que es donava llum verda al projecte d'ampliació del port de la Colònia.

L'Ajuntament d'Artà rebé una comunicació de la dita Conselleria, signada pel seu Director General Gabriel Le Senne, en la qual es determinava l'aprovació definitiva per part de l'esmentada Conselleria de l'ampliació del port colonier. Es pot assegurar que l'aprovació del projecte és gràcies a l'informe favorable que, en el seu dia, va remetre l'Ajuntament d'Artà, i que havia estat acordat pel Plenari de la Corporació Municipal.

Ara se suposa que, amb la força d'aquest document, el Club Nàutic sol·licitarà a l'Ajuntament el permís d'obres i que aquestes podran començar dins el termini de poques setmanes.

D'aquesta manera es tanca un capítol que va donar peu a una forta polèmica entre els promotors del projecte de l'ampliació del port, amb capacitat per a 298 llocs d'amarrada, i els qui consideraven desproporcionada aquesta xifra. El punt més alt de la controvèrsia fou el dia 25 del passat mes d'agost, quan es creuaren les públiques manifestacions d'una i altra banda.

El talaiot de Sa Canova Oblidat

Sembla que el talaiot de sa Canova està del tot oblidat per part de les autoritats municipals que només tenen ulls pel de ses Païses: ni un simple rètol indicatiu, ni una

mica de neteja, ni informació de capacitat.

A rel de les declaracions efectuades pel Conseller del Patrimoni del CIM, Damià Pons, sobre l'interès de la Comissió per a la conservació i restauració de castells, varem tenir l'oportunitat de preguntar al Conseller quines dificultats hi havia per posar una rotulació adequada per tal que els visitants, particularment estrangers, que tenen especial interès en conèixer el talaiot de sa Canova, poguessin fer-ho sense problemes i sense haver de consultar tant el mapa, a la qual cosa el Conseller contestà que no hi havia cap tipus de dificultat, que bastava que l'Ajuntament ho sol·licitàs.

Aprofitant l'ocasió li preguntarem també si era molt difícil aconseguir que el talaiot de sa Canova es mantingués un poc més net de mates i arbusts que amenacen la seva conservació, el Conseller va expressar que aquesta petició s'havia de formular al CIM per part de l'Ajuntament. Tal vegada es pot aconseguir que la Conselleria amb el seus contactes amb FODESMA arribi a un acord pel qual aquest organisme es responsabilitzi de mantenir el recinte del talaiot una mica més net del que ho està en aquests moments.

Multitudinària festa de Sant Antoni

La festa de Sant Antoni Abat celebrada el passat cap de setmana, es va veure molt concorreguda. L'animació fou extraordinària tant la vigília com el dia de la festa, regnant un autèntic ambient d'alegria i bulla.

(A. Genovart)

A les beneïdes hi participaren 52 bísties muntades, vingudes pràcticament totes de fora poble; en canvi la participació de carrosses fou quasi nula. Una de local i una de fora. Els motius de la desproporció entre una cosa i l'altra sembla que són de tipus econòmic. Els cavallistes pel fet d'assistir a la cavalcada cobren la quantitat de 1.500 pts cada un, mentre que el primer premi de les carrosses és de 6.000 pts. Per altra banda si hi ha una sèrie de carrosses a vegades sorgeixen dificultats a l'hora de donar els premis i quasi sempre queda gent descontenta.

Tal vegada seria bo que l'Obreria revisàs una mica aquests punts mirant d'incentivar la participació de les carrosses i exigint als cavallistes que facin la darrera volta, com era costum, i no es repetesqui el fet d'enguany que va semblar que només venien a la cavalcada per cobrar, ja que desaparegueren molt aviat.

Es clar que per haver-hi festa no basta que hi hagi espectadors, també hi ha d'haver algú que s'animi a fer una carrossa. Així i tot la gent quedà satisfeta perquè entre la música, els dimonis, la banda de tambors i la participació del poble, qui més qui manco va disfrutar. I que sigui per molts d'anys.

L'ARTESANA

**Pastisseria i
Rebosteria
Mallorquina.
Serveis de
Baptismes,
Noces i Comunions.**

Av. Costa i Llobera, s/n. Tel. 835703
07570 Artà - Mallorca

RESTAURANT S'ESTACIÓ

- Especialitat en paelles i cuina mallorquina.
- Menjar per encàrrec.
- Berenars.
- Menú del dia

Av. Costa i Llobera, 3 - Artà 07570 (Mallorca)
Tel. 835985

Notícies breus

Els grups sinodals

Quatre grups sinodals s'han posat en marxa entre nosaltres. Tot plegat significa una quarantena llarga de persones que duren a terme la reflexió i l'elaboració de propostes entorn a l'evangelització. L'evangelització és el tema de fons d'aquest primer any sinodal.

Llaunes:

«No les llancis»

La fundació Pime-Balears ha posat en marxa la tercera campanya «No la llancis». Per cada llauna que sigui entregada, la Pime (Petita i mitjana empresa) entregará 10 pessetes que són destinades a l'Hospital de Nit i al Refugi. Es poden dipositar les llaunes en el pati del Centre Social (entrada pel Carrer del Sol).

Setmana de convivència

La comencen els qui fan el primer curs del Catecumentat Juvenil (Comuna) entre el diumenge dia 28 i el dissabte dia 3 de febrer. Un segon grup la faran més envant.

Curset

Prematrimonial

Dilluns dia 29 comença el curset pre-matrimonial. És el tercer d'aquest curs. El pròxim serà de dia 11 a dia 15 de març.

Professors de religió

Dijous dia 8 de febrer hi haurà una reunió de professors de religió dels distints col·legis de la comarca

Contra la Fam

La campanya contra la fam es presenta enguany amb el lema: «Diversitat de cultures, igualtat de drets». Divendres dia 9 de febrer és el dia del dejuni voluntari contra la fam, i diumenge dia 11 hi haurà la col·lecta a totes les esglésies.

El Sínode fa la seva via...

El sínode de Mallorca és una gran assemblea que ha convocat el nostre Bisbe per ajudar a una conversió personal, i per a reformar les institucions de la nostra Església, seguint l'exemple de Jesús. El treball, la reflexió, la pregària i les decisions del Sínode duraran des de 1995 fins a 1998.

I tu, n'has sentit parlar?

Saps de què va?

¿Creus que interessa als cristians i a la gent que vol una Església més sincera i evangèlica?

A Artà, unes 45 persones estan en grups sinodals. A la Colònia una quinzena. Dediquen un poc del seu temps a la reflexió sobre l'Evangeli en la comunitat cristiana de Mallorca.

¿No creus que tu també hi podries participar?

¿Fins a quin punt et sents implicat en una comunitat que vol ser viu record i seguiment

compromès de Jesús?

«L'Evangeli que dóna sentit a la vida.»

Aquest és el títol del tema que estam estudiant enguany.

Tu i jo i molts... solem dir que som cristians. Però, pensam que ja complim pel fet de «creure en Déu», d'estar inscrits en el registre de baptismes, de celebrar alguns rituals i festes religioses, de fer alguna passada per l'església?

Ens interessa i atreu la persona de Jesús, els seus fets i les seves paraules?

¿Què feim perquè Jesucrist sigui conegut i estimat, perquè sigui seguit?

Evangelitzar és comunicar als altres allò que per mi ha estat bo.

I allò que es comunica és la Bona notícia de Déu: la persona de Jesús mateix, la seva manera de viure i de morir, que demostra que és possible estimar sense límits. Aquest Evangeli o Bona Nova orienta la nostra vida cap al vertader Nord, cap a la vertadera felicitat. Ens dóna a conèixer i ens fa experimentar que som de veres fills de Déu i germans.

Moviment Parroquial

Han celebrat el Sagrament del Matrimoni

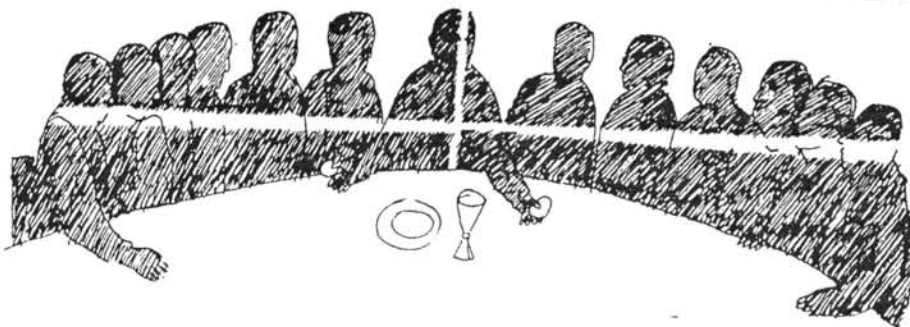
Antoni Miquel Souto Flaquer amb Montserrat Sánchez Candel, a Sant Salvador, dissabte dia 23-XII-1995
 Mercè Piris Massanet amb Sebastià Pascual Rosselló, a la Parròquia, dissabte dia 23-XII-1995
 A la Colònia: Francisco Rosa Molina amb Eva Maria Seijas Bauçà, dissabte dia 23-XII-1995

Miquel Angel Gili Ferrer amb Maria Ginard Mas, diumenge dia 14 de gener, a Sant Salvador.
 Bartomeu Alzina Casellas amb Margalida Pascual Gayà, dissabte dia 20 de gener, a Sant Salvador

Hem pregat pels difunts

Joan Servera Massanet, casat, de 73 anys, +22-XII-95
 Maria Sancho Alzamora, casada, de 78 anys, +22-XII-95

Catalina Bonnin Fuster, casada, de 66 anys, +24-XII-95
 Maria Llodrà Ilinàs, casada, de 89 anys, +27-XII-95
 Maria Oliver Roig, fadrina de 71 anys, +28-XII-95
 Margalida Flaquer Tous, viuda, de 86 anys, +2-I-96
 Miguel Corraliza García, casat, de 48 anys, +4-I-96
 Gabriel Ribot Carrió, fadrí, de 39 anys, +5-I-96
 Mateu Carrió Cerdà, fadrí, de 56 anys, +6-I-96
 Antònia Tous Cursach, viuda de 93 anys, +7-I-96
 Miquel Flaquer Perelló, viudo, de 88 anys, +12-I-96
 Antònia Esteva Tous, viuda de 91 anys +20-I-96

Les dates de Primera Comunió

En la reunió que hi va haver amb els pares dels infants que participen a la catequesi, es va presentar una petició que durant els mesos de maig i juny -els més adequats per fer la primera Comunió- hi hagués altres possibilitats i no únicament el segon diumenge.

D'acord a aquesta petició, en els esmentats mesos hi haurà el segon i el quart diumenge per a fer la Primera Comunió.

Així la Primera Comunió es farà en les misses dominicals de les següents dates: 14 d'abril.

12 de maig	26 de maig
9 de juny	23 de juny
14 de juliol.	
11 d'agost.	

15 de setembre (El tercer diumenge i no el segon, que és la fira)

13 d'octubre.

10 de novembre.

8 de desembre.

Els altres diumenges no hi haurà Primeres Comunions

Aquesta norma s'ha adoptat a partir d'un fet: les cinquanta primeres comunions que hi ha en un any, no convé que es convertesquin en cinquanta misses de Primera comunió, amb el que suposadament impacte dins la celebració normal de la Missa del diumenge.

Les excepcions les resoldrà la comissió permanent del Consell parroquial

Completes de Sant Antoni

Les completes de Sant Antoni són un acte concorregut. Cantar junts les cançons de Sant Antoni és el mòvil que posa en marxa grans i petits. Les completes, de fet, marquen el començament de la bulla. Una pregària del vespre, feta dins l'església, davora la imatge de Sant Antoni i que acaba amb el cant ben participat de les cançons antonianes. Això és tot. Quin és l'atractiu d'un acte com aquest? És mal de dir en poques paraules. Estar junts, cantar unes cançons, expressar el goig de fer festa, compartir un mateix sentiment, sintonitzar amb les pròpies arrels... Les completes tenen el seu lloc ben guanyat i ben recuperat en la festa de Sant Antoni.

Rest a així mateix un desafiament: que el creixement sigui compaginable amb la qualitat. ¿Trobarem els camins perquè les completes siguin un acte del qual la majoria en queden contents? ¿Sabrem jugar bulla i festa? Espontaneïtat i llibertat sabrem combinar-les amb dignitat i respecte? Ho hem de deixar tal com està o podem fer qualche cosa per donar dignitat i qualitat a un acte que és veritablement significatiu en el conjunt de la festa de Sant Antoni? Caldrà que entre tots ho reflexionem i si cal prenguem iniciatives.

L'Evangeli que dóna sentit a la vida

Resum de les pp. 1-4

Presentació

Aquest material, aquesta eina, aquesta ponència... ens l'hem de fer nostra.

Això vol dir:

- hem d'enriquir la nostra pròpia **mentalitat** sobre el tema de l'evangelització.
- ens hem de disposar a la **conversió** de cor en la direcció marcada per la doctrina de l'Església.
- hem de reflexionar sobre els **reptes**, certament greus i de difícil solució, que presenta avui el món que hem d'evangelitzar.
- hem d'arribar a propostes realistes, pràctiques, engrescadores i que facin possible la **transmissió** del caliu rebut dels nostres avantpassats: la fe, l'esperança i la caritat apreses en la contemplació del Crist mort i ressuscitat.

Introducció

Anunciar la Bona Nova de Déu als homes d'avui. Marc 1, 14

L'Evangeli de Jesucrist que és poder per a **salvar** tots els qui creuen. Romans 1, 14

Marc 16, 15. És l'**obligació més greu i la crida més urgent**.

Mateu 28, 20b. El Senyor és amb nosaltres dia rera dia fins a la fi del món.

Evangelitzar és **una part** de l'única missió de l'Església: comunicar i servir a tothom la vida en Crist, per treure'n les propostes adients per renovar i potenciar tota l'activitat i tota la presència de la comunitat cristiana mallorquina en el nostre poble.

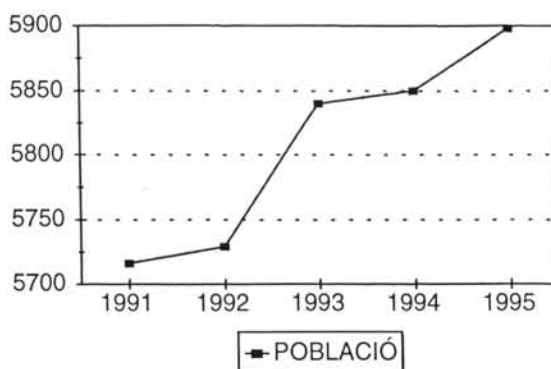
RESUM DE LA POBLACIO ANY 1995.

TOTAL POBLACIO

anys	habitants
1960	5401
1970	5459
1980	5620
1991	5716
1992	5729
1993	5840
1994	5850
1995	5898

EVOLUCIÓ POBLACIÓ

1991-1995

MATRIMONIS

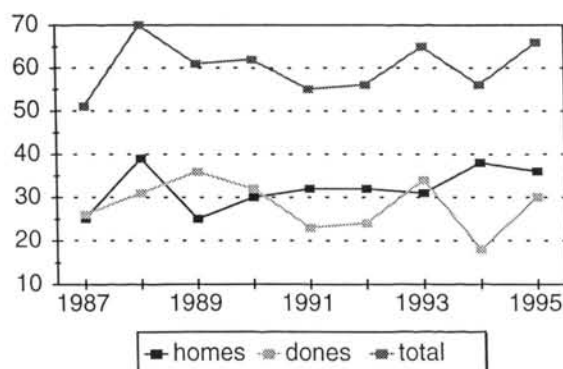
anys	nº
1987	42
1988	22
1989	45
1990	49
1991	38
1992	35
1993	33
1994	43
1995	45

NATALITAT

anys	homes	dones	total
1987	25	26	51
1988	39	31	70
1989	25	36	61
1990	30	32	62
1991	32	23	55
1992	32	24	56
1993	31	34	65
1994	38	18	56
1995	36	30	66

NAIXEMENTS

1987-1995

MORTALITAT

anys	homes	dones	total
1987	26	36	62
1988	22	27	49
1989	25	34	59
1990	33	30	63
1991	29	39	68
1992	39	36	75
1993	23	23	46
1994	26	28	54
1995	25	38	63

TAXES (en tants per mil)

Taxa Bruta de Natalitat.

1991	9,6221
1992	9,7748
1993	11,1301
1994	9,57
1995	11,19

Taxa Bruta de Mortalitat.

1991	11,8964
1992	13,0912
1993	7,8767
1994	9,23
1995	10,68

Taxa Bruta de Nupcialitat.

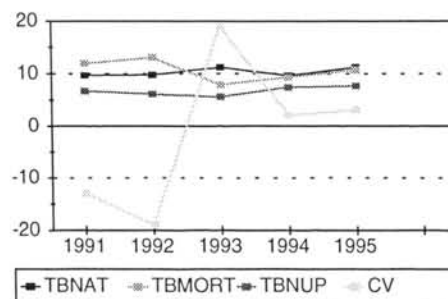
1991	6,6480
1992	6,1092
1993	5,6500
1994	7,35
1995	7,62

Creixement Vegetatiu

anys	creix.
1991	-13
1992	-19
1993	+19
1994	+2
1995	+3

TAXES

1991-1995

Si desea una buena
construcción para su vivienda
pida información a:

**CONSTRUCCIONES
MANUEL POZO
GUERRERO**

C/ Bonaire, 14 - 07570 - Artà (971) 83 58 10

**Excavaciones
SEBASTIAN SASTRE**
EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

Argument de Sant Antoni

per Bernat Lliteras a) de Son Maganet

1
Es batle es s'autoritat
que ha votat sa majoria
i jo es seu permís voldria
per començar aquest glosat.
Com que veig que el m'ha donat
passaré a sa rectoria.

2
En s'aspecte religiós
es rector és s'autoritat
no vui dir cap desbarat
aposta acudesc a vós
si ho trobau beneiu-mos
i tot surtirà encertat.

3
I pregau per mi a Déu
també, pregau pels obrers
que per Ell no és cap excés
donar a sa festa relleu,
si fluïxeja es glosat meu
me sap greu, no n'hi ha més.

4
Jo no he estat mai glosador
però enguany ho vui provar
aposta vui demanar
una mica d'atenció.
Si em concediu tal honor
no sé com l'he de pagar.

5
Ni sé com me surtirà
però vui dir lo primer
que jo sempre admiraré
un gran mestre d'es glosar
per mi és es millor que hi ha:
és l'amo Antoni «Butler».

6
Ell cada any fa s'argument
sempre el fa molt encertat
i jo en el seu costat
¿voleu saber com me sent?
com un brí que se'n du es vent
un dia de tempestat.

7
Visc a Palma com sabeu
i es disabtes vaig a Artà
a on procur conversar
amb sa gent per tot arreu
i conèixer cara i creu
de quant a la vila hi ha.

8
I és bo que per Sant Antoni
vos ho vulgui fer arribar.
No sé si ho sabré contar
però això és es testimoni
si no em confon el dimoni
que ara jo vos vui donar.

9
Ara ses dones no agrenen,
ni reguen ja sa carrera
amb un invent de primera
que devers la Sala tenen
tot és pols quan no l'esperen
de davant fins a darrere.

10
Emperò si això és dolent
qualque cosa anirà bé
i ara vos ho contaré:
m'han dit que s'Ajuntament
de lo que ara cobra cent
cobrarà mil l'any que ve.

11
Clar que això s'ha aconseguit
perquè hi ha molta unió
de govern i oposició
per lo qual s'han reunit
i ningú s'ha empegueït
ni hi ha hagut discussió.

12
No voldria passar gana
per pagar aquest desastre
¿que té més si es cadastre
és de rústica o d'urbana?
Per pagar sa gent s'afanya
i no basta pa ni pasta.

13
Diuen que és molt mal de fer
mantenir premsa forana
aquí dues sense pana
n'hi ha. ¡Mai ho comprendré!
Diuen lo que les convé
i quan les dóna la gana.

14
¿Per què hi ha d'haver dos brots?
Per si hi trob explicacions
mir calaixos i racons
de bades jo cerc per tot
¿per què, amb so ball de bot
també tenim divisions?.

15
Es teatro lo mateix
sa musica envant s'hi fa
en canvi amb so cantar
pareix que sa coral creix.
També en duen un bon feix
es cornetes per sonar.

16
¿Que és per dretes i esquerres
que hi ha aquestes divisions?
¿O és per cobrar subvencions
que se mou aquesta guerra?
Si posau es mac en terra
tendreu més satisfaccions.

17
Un premi varen guanyar
homos, dones, nins, ninetes,
calçons amples i faldetes,
bon sonar i bon ballar.
Es s'agrupació de Artà
«Esclefits i castanyetes».

18
Més enllà de sa roqueta
tengué èxit, i m'encanta
es grup «Artà balla i canta»
amb guitarra i castanyeta
gràcies a una joveneta
que ja ha passat es setanta.

19
D'abril es dia darrer
devuit nins recordaran
amb una festa molt gran
sa musica els admeté
si ara ja ho fan molt bé
encara milloraran.

20
Tot lo dia fa sonar
en «Metxo» una ximbomba
sona més fort que una bomba
i ell no para de cantar.
Jo crec que mos cantarà
fins i tot de dins sa tomba.

21
A sa gent que mos governa
agraïts podem estar
perquè ja no arribarà
des 5b ajuda externa
però d' anar a sa taverna
veurem qui se'n privarà.

22
Es govern fa lo que pot
i es que espera desespera,
a Betlem per primavera
se va perdre un atlot,
el trobaren dins un clot
arreglant sa carretera.

23
Sa Colònia és petita
però amb gent agosarada
amenaçava arruixada
enguany per cumplir sa cita
però anaren a s'ermita
a menjar-se sa panada.

Aquest argument ens ha estat lliurat pel seu autor amb el suggeriment de publicarlo. Avui només en podem donar un tast, però en les properes edicions l'anirem publicant fins a completar les 86 cançons que conté.

Llibants de germanor

Que bé lliga Sant Antoni amb l'Obreria de la Colònia i els hostes erebins de les profunditats infernals! Això, en l'idioma farrutxer és diu anar més units que un matrimoni casat de fresc.

Observau-los de prim compte, tota vegada que no sempre ens serà donat el poder contemplar una estampa tan heterogènia en la qual els actors són de la mateixa índole i condició.

Els, que representen la infanteria de tota la bauxa que dimana del Sant Anacoreta, a l'hora de posar-se les cames sobre el bescoll, no coneixen més curolla que fer per niu i arregar busques perquè la festa predilecta sia el màxim de radiant.

Curiosament, però, any rere any en surten amb la seva, i aposta és preceptiu manifestar-ho públicament.

Aquest esbart entusiasta es defineix per si sol. Ara bé; nosaltres de cap de les maneres volem que hi hagi lectors forans que es quedin amb les ganes de llucar-los.

Així que, vet ací servida la identitat de cadascú:

Sota la canavera dimonial del malcarós esquerrà, hi resta enclaustrat en Guillem Lladrés, en la vida civil bon element i membre ballarí d'Esclafits i Castanyetes. Frec no frec, davall l'hàbit de Sant Antoni, un altre sant evoca l'eremítica humilitat del titular de la festa: l'interpret és en

Gabriel Genovart, fill del destre Jaume Leu. Tot seguit, en Maties Ginard fa la mitja com si digués; «Uep, això ja és cuit i a punt de menjar». El dimoni que fa dos, exteriorment és glossat per en Gabriel Ferriol, el qual també és integrant capdavanter de la Agrupació Esclafits i Castanyetes. El mostatxut Andreu Riera clou la taringa vertical. El diantre, riu per dintre.

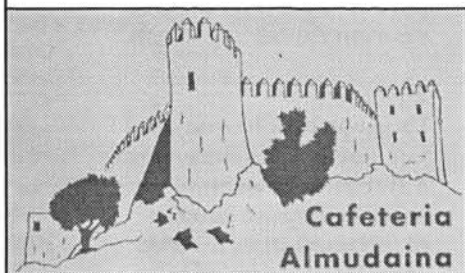
La colla de tres que tanca la làmina, és

integrada per Jaume Genovart, Damià Bisbal i Benet Capó. En Jaume, per honorar Sant Antoni faria llibants amb brins de càrritx. De la seva banda, en Damià és l'home fort i pedra reposadora dels secrets que la Colònia de Sant Pere atresora, i d'en Benet hi hauria que pregar a Déu a fi que mai perdi el seny en calçant el conill polític. Llàstima que la figura d'en Gabriel Genovart, Confit, no sia present a la fotografia.

CAFETERIA ALMUDAINA

Nova Direcció

Av. Ferrocarril, 4 - Tel. 83 62 48 - ARTÀ

Vos oferim els nostres serveis de:
**CAFETERIA, TAPES I
BERENARS.**

Tots els dies feiners, des de les 7 fins a les 11,30 del matí, podeu trobar un menú especial de berenars que incloven:
Tota classe d'entrepans, frit, «callos», escabetxo, plats combinats, etc.

**VOS CONVIDAM A ASSABORIR
ELS NOSTRES PRODUCTES
I A COMPROVAR ELS NOUS SERVEIS A**

CAFETERIA ALMUDAINA.

Aina Maria Domínguez

Una temporada ambs els ulls posats a Atlanta

La nedadora del C. N. La Salle, de Palma, becada a la Residència Blume de Madrid per la Federació Española de Natació ha desenvolupat una temporada de 1995 en participacions a nivell nacional i a nivell territorial.

En els campionats d'Espanya Absolutos d'Estiu, celebrats a Sant Cugat (Barcelona), va ser subcampiona d'Espanya (i per tant medalla de plata) en 400 lliures, 4º en 800 lliures i 5ª en 200 lliures.

També ha participat en el primer dels tres stages de la preselecció

olímpica, celebrat a Sierra Nevada (Granada) en el mes de novembre. En el mes de gener i febrer del 96 es celebren els altres dos i confia de ser-hi.

En els Campionats de Balears Absolutos d'Estiu celebrats a Muro, va ser campiona i medalla d'or en les proves de 100, 200, 400 i 800 lliures. Igualment campiona i medalla d'or en Rellius de 4x100 lliures, 4x200 lliures i 4x100 estils.

Actualment ostenta 6 rècords de Balears.

Escacs

Gayà juga el campionat de Balears a Ciutadella

Joan Gayà, subcampió de Mallorca individual absolut al darrer torneig acabat el passat mes de desembre a Manacor, està competint a hores d'ara al campionat de Balears individual que es disputa al Casino de Ciutadella (Menorca) del 22 al 28 de Gener.

El Torneig és prou més fort que el de Mallorca que acaba de jugar. «Hi ha jugadors de gran qualitat, amb ELO (clasificació) internacional com el Mestre Internacional Gamundí, el meu company d'equip al Santa Margalida (de divisió d'honor), o Santi Pons, de Ciutadella, també amb ELO internacional, o el campió de Mallorca, Lester Tattersall: són jugadors preparats i entrenats, i serà bastant competitiu.» Cal recordar que Joan Gayà va anar primer durant tot el campionat de Mallorca i només va perdre a la darrera jornada, quan tan

sols li bastaven unes taules per quedar primer. Com a totes les seves partides del campionat Gayà, va donar l'espectacle amb les trifolques de rellotge, però aquesta vegada li va anar malament i es va deixar un peó i va perdre una partida que posicionalment tenia guanyada. És la quarta vegada que Gayà queda subcampió, que en una altra ocasió arribà a campió.

En Joan Gayà ens ha facilitat la partida que va disputar amb Lester Tattersall, el que ha resultat campió mallorquí. Els comentaris són de Gayà.

Blanques, Joan Gayà. Negres, Lester Tattersall

1.- Cf3 Cf6
2.- g3 g6
3.- b3 Ag7
4.- Ab2 (obertura posicional amb els al·fils en fianchetto que pot arribar

a posicions elàstiques, menys conegudes pel meu adversari)

4.-..... 0-0

5.- c4 d6

6.- d4 Cbd7 (Lester segueix fidel a la seva defensa Índia de Rei)

7.- Ag2 e5

8.- 0-0 (Si 8.- dxe5 Cg4, recuperant el peó amb igualtat)

8.- .... e4!? (per intentar guanyar espai)

9.- Cg5 e3!?

10.- f3 (Si 10.- fxe3 Cg4 amb doble atac al cavall de g5 i al peó de e3)

10.- ... c6

11.- Cc3 d5

12.- cxd5 Cxd5

13.- Cxd5 cxd5 (si 13.... Dxd5, 14.- f4 seguit de 15 Cxe3)

14.- f4 Cf6

15.- Tc1! (ocupant la columna oberta sense frisar d'atacar el peó

BAR- RESTAURANTE CAN BALAGUER

* Menú del dia

* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

tel. 83 50 03

c/ Ciutat, 19

07570 - Artà

negre de e3)

15.- Ag4

16.- h3 Ad7

17.- Rh2 (jugada preventiva que defensa el peó el peó de h3, per poder jugar les peces que el defensen)

17.- Tc8

18.- Txc8 Dxc8

19.- Dd3 (amença el peó de e3 i ocupar la columna oberta amb la torre)

19.- ... Af5! (Si 20.- Dxe3, Dc2, atacant l'alfil i seguit de Te8 recuperant com a mínim el peó amb ventatja)

20.- Db5! Dd7 (Si 20.- .... Dc2, 21.- Aa3 atacant la torre i quan jugui la torre menjar el peó de b7 o de d5 amb l'alfil, atacant el punt débil de f7 amb dues peces)

21.- Dxd7 Axd7

22.- Tc1 Ab5 (Si 22... Tc8, 23 Txc8 Axc8 24.- Ac1 i cau el peó de e3)

23.- Tc2 (si 23 Af3, h6 i adéu cavall

23.- Tc8

24.- Cf3 Ce4

25.- Ce5 Cd2

26.- Ac1!! (S'eliminaran els dos peons de la columna e i el cavall negre i el blanc queda atacant l'alfil i el punt débil d5. Si m 26 axd5, Axe5 27.- dxe5 Axe2 amb complicacions degudes al peó pasat de e3)

26.- ... Axe2

27.- Axd2 exd2

28.- Txd2 Ab5

29.- Axd5 Te7

30.- Tc2 (ocupant la columna oberta. Després d'haver guanyat un peó els dos jugadors van entrar dins estretors de rellotge molt greus, faltaven 10 jugades per arribar al control i no ens quedaven més de 30 segons a cadascú per fer-les)

30.- Axe5

31.- dxe5 Td7

32.- Ae4 Rg7

33.- Rg2 Td4 ? Es deixa un peó

en les trifulques de rellotge i ja un avantatge de dos peons és decisiu per al blanc.

34.- Axb7 a6

35.- Af3 Td3

36.- Ae4 Te3

37.- Af3 Ad3

38.- Td2 Ab1

39.- Rf2 Tc3

40.- Ad5 Salvant pels pèls el control de temps el blanc mentres al negre li queia la bandera (perdia per esgotar el temps sense haver realitzat les 40 jugades en les 2 hores del control). De totes maneres l'avantatge

ge del blanc ja era decisiu.

El Club Recreatiu i d'Escacs torna al campionat de 3^a

Després d'un any retirat de competició per falta de jugadors, el club d'escacs d'Artà ha pogut tornar a presentar equip per a la competició de 3^a. Cada vegada és més freqüent trobar gent jugant al bar del Poliesportiu i l'afició sembla que ha tornat a arrelar al poble a l'ombra de Joan Gayà.

CRISTALERIA ARTÀ

Carrer Ciutat, 48-A Tel-Fax 83 53 75

Els ofereix els serveis de:

* VIDRES RODONS DE CAMILLA

* DOBLE ACRISTALAMENT

* VIDRES DE SEGURETAT

I TEMPLATS

* VIDRES TALLATS I BISELATS

* ENVARILLATS I EMPLOMATS

* METACRILAT

* PEIXERES A MIDA

* LLETRES LLUMINOSOS

* MAMPARES DE BANY

* EMMARCACIÓ

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO VIALSA

J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35

ARTÀ (Mallorca)

Futbol-Sala

Després de l'aturada per mor de les festes de Nadal i Sant Antoni s'ha reprès el torneig de futbol-sala i aquí teniu els resultats i classificacions corresponents a la jornada 8.

Grup 1

M. C. Roig 3 - Poli B 5
C. Cultural 6 - Ca'n Matemales 5
Mijupe 4 - Canyamel 3
Poli A 3 - Sanimetal 7

Grup 2

Manix 1 - Nautik 8
Boixos Nois 11 - Dorado 6
Font de sa Cala 0 - Dollar 0
Almudaina 6 - C. Llevant 3
Juma 2 - Màrmols Artà 1

CLASSIFICACIÓ GRUP 1

EQUIP	J	G	E	P	GF	GC	PTS	DIF
Sanimetal	8	8	0	0	87	21	16	66
Ca'n Matemales	7	5	0	2	63	38	10	25
Poli B	7	4	1	2	43	41	9	2
Poli A	7	3	1	3	38	38	7	0
M. C. Roig	7	3	1	3	33	41	7	-8
C. Cultural	7	2	1	4	26	34	5	-8
Sa Nostra	7	2	0	5	27	59	4	-32
Mijupe	7	2	0	5	27	61	4	-34
Canyamel	7	1	0	6	23	34	0	-11

Atletisme

La temporada d'hivern avança i els nostres corredors van participant a diverses proves arreu de la geografia mallorquina. Dia 13 passat es desplaçaren alguns a Sa Pobla per prendre part en la cursa «Sa Llego» sobre un recorregut pla de 7.870 metres. Aquí us n'ofereim els resultats:

7. Guillem Serra...27'35"
9. Antoni Serra...27'37"
24. Antoni Ginard...29'33"
34. Rafel Pérez...30'32"
69. Bernat Ginard...33'50"
107. Joan Alzamora...37'04"

Així mateix dir que diumenge passat dia 21 es va disputar a Calvià el campionat de Balears de Cross per clubs. El Club Esportiu Sant Salvador hi presentà cinc corredors dels quals puntuaven els quatre primers en arribar a meta. La distància a recórrer era de 11.400 metres i s'havien de donar sis voltes a un circuit de 1.900 metres. La cosa va anar així:

Antoni Serra...43'45"
Guillem Serra...45'27"
Antoni Ginard...47'53"
Josep Zafra...48'11"
Rafel Pérez...Abandonà

El proper dia 4 de febrer es disputarà el Campionat Balear de Cross aquest pic, però, en categoria individual. Sort als artanencs que hi vagin.

CLASSIFICACIÓ GRUP 2

EQUIP	J	G	E	P	GF	GC	PTS	DIF
Juma	8	7	0	1	62	16	14	46
Màrmols Artà	8	7	0	1	54	15	14	39
Nautik	8	6	1	1	48	17	13	31
Almudaina	8	6	1	1	48	17	13	31
C. Llevant	8	4	0	4	45	34	8	11
Font de sa Cala	8	3	1	4	35	22	7	13
Dollar	8	2	1	5	13	39	5	-26
Manix	8	2	0	6	20	34	4	-14
Boixos Nois	8	1	0	7	25	82	0	-57
Dorado	8	0	0	8	15	77	-2	-62

ESTRUCTURAS

**Pídanos
presupuestos
sin compromiso**

C/ Rafel Blanes, 98 tel. 83 66 64
07570 - Artà

bàsquet

C. E. Sant Salvador, equip sènior femení

D'esquerra a dreta, agenollades: **Ani Muñoz** (entrenadora), **Antònia Tous**, **Mercè Balaguer**, **Belén Lorenzo**, **Maria Antònia Flaquer**, **Virgínia Lorenzo**. Assegudes: **Antònia Bauçà**, **Mª Francisca Tous**, **Carme López**, **Assumpta Santandreu** i **Margalida Garau**. La pancarta de darrere, signada per tot l'equip, va dirigida a una altra jugadora de l'equip, na **Maria Ginard Mas**, que aquell dia, diumenge dia 14 de gener, no hi era perquè es casava. Jugaren contra el Joan Capó, de Felanitx. I guanyaren.

DATA: 18/01/96				CATEGORIA: Cadet Masculí			
PARTIT: CAPDEPERA - FORN DE SA PLAÇA							
PARCIALS:				RESULTAT:			
Nº	NOM	PU	RE	Nº	NOM	PU	RE
4				10	Morey, P.		
5	Domenge, J			11	Gili, J.		
6	Alejandro, J			12	Sastre, T.		
7	Cano, C.			13	Llaneras, P.		
8				14	Gili, X.		
9	Coll, P.			15	Quetglas, M		

COMENTARI: Partit que es va disputar dia 18 de gener en comptes de dia 13 ja que la pista estava en males condicions a causa de la pluja caiguda. L'equip artanenc va acusar el mes de falta de competició. El parcial de la primera part va ser 50 a 25 i va marcar la superioritat de l'equip gabellí i el seu efectiu contraatac. La defensa de l'equip artanenc feia aigua per tots els costats. La segona part va començar amb un parcial de 2 a 12 a favor de l'equip artanenc però no va ser suficient per remuntar el partit i poc a poc l'equip artanenc va seguir amb la seva pobre defensa i amb moltes errades en atac.

DATA: 20/01/96				CATEGORIA: Cadet Masculí			
PARTIT: FORN DE SA PLAÇA - HISPANIA							
PARCIAIS:				RESULTAT:			
Nº	NOM	PU	RE	Nº	NOM	PU	RE
4				10	Morey, P.		
5	Domenge, J			11	Gili, J.		
6	Alejandro, J			12	Sastre, T.		
7	Cano, C.			13	Llaneras, P.		
8				14	Gili, X.		
9	Coll, P.			15	Quetglas, M		

COMENTARI: Aquest va ser un dels millors partits disputats pel nostre equip, va ser un partit emocionant i brillant fins al darrer segon. Durant tota la primera part l'equip local va anar per davall en el marcador amb una diferència màxima de 5 punts però sempre amb opcions de guanyar el partit. A la segona part es va seguir dominant el rebot defensiu i es varen perdre molts poques pilotes i es va arribar a l'acabament del partit amb una diferència màxima de 4 punts. Cal destacar la gran defensa de l'equip local i les poques errades en les passades. Com a aspecte negatiu hem de mencionar la lesió del jugador Cèsar Cano.

DATA: 19/01/96				CATEGORIA: Infantil Masculí			
PARTIT: SANT JOSEP "B" - SANT SALVADOR							
PARCIALS: 29/9 38/3 29/0 42/2				RESULTAT: 138/14			
Nº	NOM	PU	RE	Nº	NOM	PU	RE
4	Guiscafre, J.	1	1	10	Melis, A.	-	-
5	Estade, J.M.	2	2	11	Bover, O.	-	-
6	Alcaraz, A.	-	-	12	Nicolau, J.	2	1
7				13	Canto, D.	2	1
8	Bernat, M.A.	-	-	14	Sancho, J.	7	5
9	Ferraut, G.	-	-	15	Carrió, A.	-	-

COMENTARI: Partit que s'havia de jugar dia 13 de gener, però que les condicions atmosfèriques no varen deixar que es jugàs. Gran derrota de l'equip artanenc, que va ser superat en tot moment pel gran contraatac de l'equip local, tal i com ho demostra el marcador final.

**ELECTRO
HIDRAULICA, s.a.**

Pº Ferrocarril, s/n. Tels. 552424-
843053-07500 MANACOR
Autovia Juan Carlos I, s/n. Tel.
563655 - CAPDEPERA

**INSTALACIONES ELECTRICAS
INDUSTRIALES, DOMÉSTICAS Y
RURALES.**

Bombas sumergibles **PLEUGER**
Distribuidor exclusivo para Mallorca.

A B S, Bombas agua residual.
Distribuidor para Mallorca.

DATA: 20/01/96				CATEGORIA: Infantil Masculí			
PARTIT: SANT SALVADOR - CIDE "B"							
PARCIALS: 7/16 2/24 8/29 16/19				RESULTAT: 33/88			
Nº	NOM	PU	RE	Nº	NOM	PU	RE
4	Guiscafre, J.	5	-	10	Melis, A.	-	-
5	Estade, J.M.	2	4	11	Bover, O.	-	-
6	Nicolau, J.	5	6	12	Llodra, C.A.	4	1
7	Carrió, J.A.	-	-	13	Canto, D.	-	2
8	Bernat, M.A.	-	-	14	Sancho, J.	12	1
9	Ferragut, G.	-	2	15	Carrió, A.	5	7
<p>COMENTARI: Un partit en què l'equip artanenc va tornar a caure en les mateixes errades que al partit anterior. Tant sols al darrer quart és va defensar una mica i varen aconseguir arreglar una mica el marcador final. Destaquem la cistella triple d'A. Carrió, i els 12 punts de J. Sancho.</p>							

DATA: 06/01/96				CATEGORIA: Penyes Comarcal			
PARTIT: SANT SALVADOR ES REMEI - SON SERVERA							
PARCIALS: 36/18 56/58				RESULTAT: 92/76			
Nº	NOM	PU	PER	Nº	NOM	PU	PER
4				10			
5	Santandreu	18	2	11			
6	Galan, M.	14	5	12			
7				13			
8	Carrió, R.	19	4	14	Riera, P.M.	18	3
9				15	Alzamora C	21	2

COMENTARI: Primer partit d'aquest any el que se va jugar el dia dels reis a les 15.30 h. en el Polisportiu de na Caragol. L'equip artanenc va dominar del començament a l'acabament del partit. Només cal destacar la igualtat dels punts fets per tots els jugadors que varen participar en el joc.

DATA: 13/01/96				CATEGORIA: Penyes Comarcal			
PARTIT: ROCCO - SANT SALVADOR ES REMEI							
PARCIALS: 27/43 30/37				RESULTAT: 57/80			
Nº	NOM	PU	PER	Nº	NOM	PU	PER
4				10			
5				11	Vaquer I, P.	12	1
6	Galan, M.	9	4	12			
7				13	Nadal, J.	19	5
8	Carrió, R.	14	1	14	Riera, P.M.	1	3
9	Miralles, B.	23	-	15			
COMENTARI: Fàcil el partit, des del principi l'equip artanenc va anar per endavant en el marcador, dominant amb una fàcil comoditat.							

DATA: 20/01/96				CATEGORIA: Penyes Comarcal			
PARTIT: BORA BORA - SANT SALVADOR ES REMEI							
PARCIALS: 27/43 30/37				RESULTAT: 57/80			
Nº	NOM	PU	PER	Nº	NOM	PU	PER
4	Torres, E.	-	3	10			
5				11	Vaquer I, P.	26	4
6				12			
7				13	Nadal, J.	25	2
8	Carrió, R.	12	6	14	Riera, P.M.	12	3
9				15	Alzamora C.	8	5

COMENTARI: Partit bastant dolent, encara que va ser el típic derbi en què el joc no va ser gaire espectacular, però sí emocionant. Faltant tres minuts, l'equip local tant sols perdia de tres punts.

PRÒXIMS PARTITS

DATA	CATEGORIA	HORA	PARTIT
27/01/96	Infantil Masculí	10	PERLES MANACOR - SANT SALVADOR
27/01/96	Infantil femení	11.30	SANT SALVADOR - COLONYA POLLENÇA
27/01/96	Penyes	15.30	SANT SALVADOR ES REMEI - ELITE
27/01/96	Cadet Femení	17.00	COLONYA POLLENÇA - APA INSTITUT ARTÀ
27/01/96	Cadet Masculí	17.00	SAN JOSE 'B' - FORN DE SA PLAÇA
27/01/96	Júnior Masculí	19.30	MÀRMOLS ARTÀ - SON CARRIÓ
27/01/96	Júnior Femení	18.00	SANIMETAL - ESPORLES
28/01/96	Sènior Femení	11.00	Bar EL DORADO - SANTANYI
03/02/96	Infantil Masculí		SANT SALVADOR - ESCOLA CRUZ/COLL
03/02/96	Infantil femení		BÀSQUET INCA - C.E. SANT SALVADOR
03/02/96	Penyes	15.30	SANT SALVADOR ES REMEI - BABA TREBOL
03/02/96	Cadet Femení		APA INSTITUT ARTÀ - SELVA
03/02/96	Cadet Masculí		FORN DE SA PLAÇA - SA POBLA
03/02/96	Júnior Masculí		LLUCMAJOR - MÀRMOLS ARTÀ
03/02/96	Júnior Femení		LLUCMAJOR - SANIMETAL
04/02/96	Sènior Femení		LLUCMAJOR - Bar EL DORADO

Comercial
ARTA

EN ARTA:
Carrer de Ciutat, 26 - Tel. 83 61 48

EN MANACOR:
Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

Massey - Ferguson. Tractores

CONDOR Motocultores y Motobombas

BATLLE Empacadoras • Rotoempacadoras y Sistemas de riego

ZAZURCA Equipos preparación Tierra y Siembra

AGUDO Cubas de vacío

MONDIAL Y OPEM Motosierras

GAVARA Pulverizadores

GASPARDO Barras de Corte

JUSCAFRESA Remolques

BLANC Peladoras de Almendras

BRUN Abonadoras

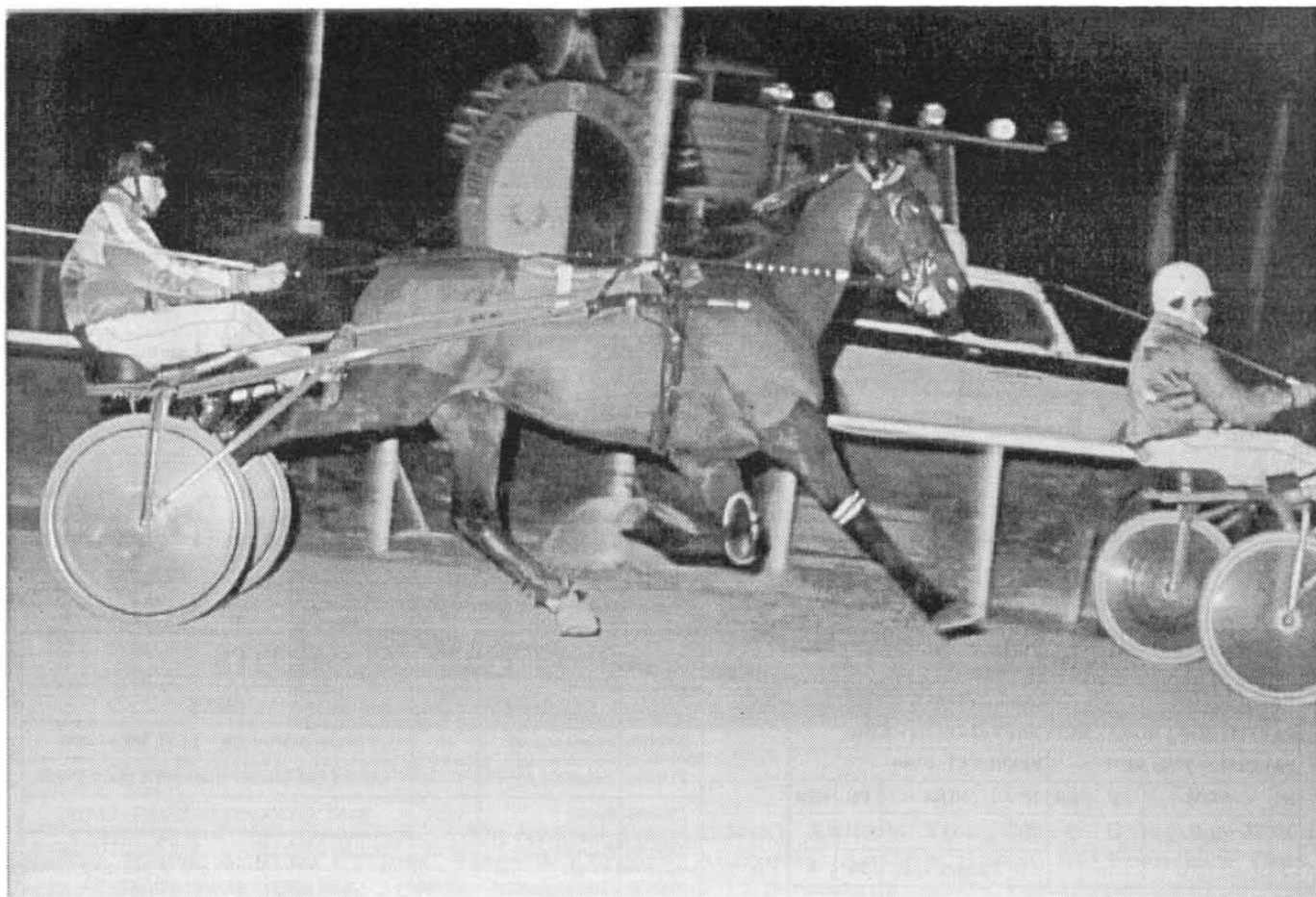

MASSEY-FERGUSON

condor

BATLLE

Twist Emeraude ha passat de les quadres Blaugranes als germans Pirís.

Hípica

Ja diuen que val més tard que no mai. Aquesta frase es podria aplicar a l'euga Vanderbilt de Josep Ferrer. Als 4 anys, com ja dèiem a la passada edició de **Bellpuig**, guanyava la diada dels Reis a Manacor, però no s'acaba aquí la cosa ja que per Sant Antoni a Manacor va repetir victòria amb un excel·lent crono de 1'24"2, això sí conduïda pel seu amo. Enhorabona, doncs, a Vanderbilt i al seu propietari i criador.

Qui darrerament no s'atura d'aconseguir premis és el propietari

de les quadres d'Es Pou d'Es Rafal, en Damià Ginard, qui conduint l'euga Arisol ha assolit una sèrie de qualificacions que la situen dins les més regulars de la seva generació. Però també Nostro VX sembla travessar una segona joventut i als seus deu anys el passat dia 13 a Manacor va guanyar la seva corresponent cursa demostrant que encara té corda per bona estona. Així mateix aquest dia va aconseguir la seva primera classificació dins d'un hipòdrom l'euga de les quadres Es Talayot A. Tous que va ser tercera

a la seva cursa, especial per a poltres.

Qui també recordarà aquest dia serà Maria Jaume Lliteras que va fer el seu debut com a conductora davant el públic manacorí menant Pol Trello de la quadra Arcs. També aquest dia va aconseguir la victòria el jockey local Miquel Àngel Gili amb l'euga campanera Respectt Sunshine.

Com veim una quinzena d'un caramull d'èxits dels cavalls i jockeis artanencs. Endavant amb el trot i enhorabona!

ES VEN UN SOLAR A ARTÀ

Carrer Ciutat, s/n. (abans de la benzinera)

Extensió: 540 m2. i dóna a 2 carrers

Amb plànols d'arquitecte per a la construcció

Per més informació dirigir-se a:
PEP PASTOR, Tel. 523396 o 523419

CONSTRUCCIONES NOVA 3000 S.L.

ESTRUCTURAS Y TRABAJOS
REALIZADOS POR ALBAÑILERIA.

**PIDAN PRESUPUESTO SIN COMPROMISO
LES ATENDEREMOS DE INMEDIATO.**

Información: Rafael Corraliza García
Avda. Ferrocarril, 27 - 2º
Tel. 836697 Artà.

RANQUING corresponent al mes de GENER de 1995

Fins al DIUMENGE 21 de GENER

Nom del cavall	Millor Temps	Pts	MA	SP	MA	SP	MA	Pts
			13	14	17	20	21	
A Tous	1'32"5	2	3r		-	-		3
Arcs GR							-	
Arisol	1'27"5	6	1r		2n	-		11
Artà	1'26"8	1						
Aursula							-	
Ayda							-	
FONTANA STAR	1'18"6	12		2n		1r		17
LÍRICO	1'22"5	8		-		2n		10
Nostro VX	1'22"4	7	1r				1r	9
Pol Trello	1'24"2	13	-		-			
Riggy	1'22"7	1	-				-	
S'Estel De Retz	1'25"9	4	-					
Simpàtic	1'23"5	6	-					
T Jaleo Blai	1'24"5	10	-			-		
Tifon Blai			-			-		
Truiosa	1'27"4	1		-		-		
Tsar De Saint Cyr	1'21"6	5						
Twist Emeraude	1'22"7	5						
Unita Star's	1'22"8	1			-	-		
Uruguaya	1'25"2	2						
VANDERBILT	1'24"3	5			1r	2n		11
Varisol Lui	1'23"1	10		-	-	1r		13
Vent De Fophy	1'24"8	22	-					

INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS

MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA

futbol

C. E. Artà, equips de juvenils

D'esquerra a dreta, drets: **Juan Alba** (entrenador), **Joan Nicolau** (ajudant), **Francesc Bisbal**, **Guillem Ferragut**, **Joan A. Amer**, **Joan Tous**, **Antoni Grillo**, **Francesc J. Barbón**, **Bartomeu Pascual**, **Tomàs Mayal**, **Sebastià Massanet** (delegat). Acotats: **José I. Ferrera**, **Francisco Nieto**, **Ramon Ferrer**, **Sebastià Dalmau**, **Andreu Alba**, **Miquel Llaneras**, **Víctor Galán** i **Miquel Genovart**.

Juvenils 13/1

Artà, 4 - Porreres, 0 (Gols: Dalmau, Víctor, Ramon, Ferrera)

Alineació: Bisbal, Dalmau, Alba, Tous, Pascual, Llaneras, Barbón, Nieto, Víctor, Genovard, Ramon. Substitucions: Grillo per Nieto, Ferragut per Genovard, Ferrera per Llaneras, Mayal per Pascual.

Partit no massa brillant quant al joc desplegat pel conjunt local, que, principalment a la primera part, jugaven al ralenti no sé si motivat pel contrari que tenien davant, equip situat a la part baixa de la classificació, o bé els pesaven els entrenaments que durant dues setmanes havien realitzat diàriament. No crec de cap manera que els entrenaments fossin el motiu, crec més que de principi menysprearen un poc l'adversari o, si no, pensaren que cauria pel seu propi joc limitat, i això no es pot admetre. Des de la pitada inicial s'han de posar totes les ganes i anar a totes perquè, crec recordar, el dia de l'Arenal va ocórrer una cosa semblant i quan volgueren ja no tengueren temps ni formes per rectificar.

A l'inici de la segona part, Alba va introduir tres canvis a la vegada, i això canvià bastant la marxa del partit, es tengué més la pilota, es controlà el centre del camp i s'anaren aconseguint els gols que els donarien el triomf que hagués pogut ser més ampli de no ser per les circumstàncies exposades i la fluïxetat de l'adversari. Però si el que compta són victòries, aquesta es quedà a Ses Pesqueres.

20/1

B. Ramon Llull, 1 - Artà, 2 (Gols: Barbon, Víctor)

Alineació: Bisbal, Dalmau, Grillo, Tous, Alba, Ramon, Barbon, Ferragut, Víctor, Genovard, Ferrera.

Substitucions: Pascual per Genovard, Llaneras per Barbon, Nieto per Ferrera.

Un poc milloraren els jugadors artanencs l'actuació de 8 dies abans a Artà contra el Porreres ja que sortiren al terreny de joc mentalitzats a suar la camiseta i aconseguir una victòria que els mantingués

la privilegiada segona plaça que ocupen a la classificació, que després d'aquesta victòria a Inca, és de nou punts sobre el tercer.

A la primera part es controlà més i millor el joc. Durant aquest període s'aconseguien els dos gols arribant al descans amb aquest avantatge que els donava una certa tranquil·litat per encarar el segon temps. Els segons 45 minuts tengueren la mateixa tònica, tal volta algunes ocasions de gol més que a la primera però no s'aprofitaren, inclús un penalti que llançà Barbón, però no va ser afortunat, enviant la pilota al travesser i a fora. Aquesta circumstància descompongué un poc el conjunt de l'Artà i donà opció al B. Ramon Llull a agafar la iniciativa i durant l'última fase disposar d'alguna ocasió. En una, va aconseguir el seu gol. Per sort per a l'Artà, això passava cap al final del partit, ja que d'haver disposat el conjunt inquer de més minuts crec que hagués posat les coses molt difícils i hagués fet perillar la victòria per a l'Artà.

Cadets 13/1

San Francisco, 1 - Artà, 3 (Gols: Ferrer, Toño, Piñeiro)

Alineació: Pedro, Canet, Danús, J. Ginard, Moyà, Toño, Rafel, Ferrer, López, Tous, Piñeiro.

Substitucions: Emilio per Tous

Seguint en el bon joc i total entrega de què feren gala vuit dies abans contra el J. Sallista, els cadets s'anotaren un merescut triomf davant l'equip del San Francisco en un partit que tengueren quasi sempre controlat, perquè ja molt prest, per una acció de Ferrer, s'avançaren en el marcador i cobraren tranquil·litat. A base d'anticipació, gràcies a pressionar fort sobre els jugadors adversaris, no els deixaven escletxa per acostar-se a la porteria de Pedro. Amb aquest resultat acabaria el

primer temps, i la continuació del desenvolupament del partit seguí el mateix camí. El San Francisco obtindria l'empat en el minut 60 gràcies a una acció individual del jugador nº 10, tal volta el millor del seu equip, burlant tots els que li sortien al pas i d'un xut col·locat introduïa la bola a la porteria de Pedro. Aquest gol no minvà la moral ni va descompondre el conjunt de l'Artà. Va seguir amb la seva pressió sobre els adversaris i gràcies a això als pocs minuts en una pilota llarga de Ferrer el porter local sortí a allunyar-lo fora de la seva àrea i, pressionat per Tous, ho va fer amb dificultats, recollint la pilota Toño que a porta buida aconseguia el segon gol per al seu equip. Ja en els darrers minuts en una excel·lent jugada per part de Ferrer, deixava el balon als peus de Piñeiro que amb un fort xut posava l'1-3 al marcador i deixava el partit pràcticament sentenciat. Crec, sense por a equivocar-me, que aquests dos últims partits han estat els més complets que han realitzat els cadets. Haurien d'intentar continuar en la mateixa línia i d'aquesta forma escalar alguna posició en la taula classificatòria.

20/1

Artà, 2 - Murense, 2 (Gols: Ferrer, Toño)

Alineació: Pedro, Javi, Danús, J. Ginard, Moyà, Ferrer, Toño, Mayal, López, Tous, Piñeiro

Substitucions: Emilio per Danús, Palou per Tous, Loren per Toño, Guima per Piñeiro.

Pèssim partit del conjunt local davant els murs i que acabaria en repartiment de punts, aconseguint els visitants el gol de l'empat en els minuts de descompte que concedí el col·legiat, tal volta massa, sense haver-hi motius. Això no és excusa per salvar el pobríssim partit que realitzaren els jugadors locals. Calia veure-

ho per creure-ho, que fossin els mateixos jugadors de les confrontacions contra el J. Sallista i San Francisco i que aconseguiren excel·lents resultats. Semblava que la pilota els cremava els peus, ja que, encara que ho intentaven, no eren capaços de controlar-lo i molt manco passar-lo en condicions mínimes de ser jugat per algun company. D'haver estat mínimament encertats, la victòria no se'ls hagués escapat, ja que el Murense fou un equip molt fluixet, ja que tant quan tenien el partit empatat o anaven perdent per la mínima no inquietaren el porter Pedro; això sí, saberen aprofitar al cent per cent les dues ocasions de què disposaren i d'aquesta manera dur-se'n un punt. Direm que Toño pareix que s'alineava per darrera vegada amb l'Artà, ja que, si no rompla la negociació, anirà cedit al Mallorca fins a final de temporada. Els seus companys li feren corredor quan va ser substituït, per acomiadar-lo desitjant-li tota la sort necessària perquè pugui triomfar en el seu nou equip.

Infantils 13/1

Artà, 0 - Pollença, 0

Alineació: Vives, M. Femenias, Mayal, Grillo, Gil, Troya, T. Femenias, Cabrer, Rocha, Gayà, Febrer

Substitucions: Viejo per Rocha, Canet per M. Femenias, capó per Cabrer.

Capvespre amb pluja i terreny de joc enfangat, que va fer quasi impossible que es pogués desenvolupar gens de joc, ja que la pilota a vegades es frenava i altres anava massa ràpid, fent-ne molt difícil el control. Amb aquestes condicions només es jugava a la potada i així no es creaven, per cap dels dos equips, ocasions de gol. El partit havia d'acabar així com ho va fer, sense funcionar el marcador, i amb repartiment de punts. Als jugadors d'ambdós equips no se'ls podia exigir més, ja que va ser meritisós sostenir-se sobre el fang del terreny de joc.

20/1

Porto Cristo, 4 - Artà, 1

Alineació: Vives, Sansó, Canet, Grillo, Gil, Troya, T. Femenias, Xavi, Rocha, Gayà, Ferrer.

Substitucions: Capó per Sansó, viejo per

Xavi, Cabrer per Rocha, Martín per T. Femenias i Iván per Vives.

Fluix partit el realitzat pels jugadors de l'Artà a Porto Cristo, ja que sempre es veren superats pels locals, que no és que desplegassin un bon joc, però amb l'apatia i desgana mostrada pels artanencs, la victòria forçosament havia de ser per a ells. És difícil d'entendre els altibaixos que mostren d'un partit a l'altre, tant en joc com en força i ganes. Se'ls ha d'exigir almenys interès i ganes en la lluita. Empatar o perdre no és cap deshonra, si desenvolupen aquestes qualitats, però fer-ho com ho feren a Porto Cristo, sí.

Alevins 13/1

SP Sant Marçal, 1 - Artà, 8 (Gols: Reyes, 4; M. Ginard; Joan Andreu, 2; Bernat)

Alineació: Cano, Esteva, Juanma, Cruz, P. Ginard, Joan Andreu, Martín, Bernat, M. Ginard, Mikel, Reyes.

Suplents: Vives, Ismael, Gil, Gamaza

Contudent victòria de l'Artà en terreny del cuer del grup, que demostrà bé per què ocupa aquest lloc a la classificació. Fou el Sant Marçal un conjunt molt dèbil, sense idees clares tant quant a feina d'equip com individual i així l'Artà no trobà quasi cap oposició per a ser amo i senyor del partit i anar aconseguint gols un darrere l'altre fins a un total de 8 amb què es clogué la confrontació. Destaquem el matí goleador de Reyes que n'aconseguí 4 dels 8 que s'apuntaren els nins de l'Artà.

20/1

Artà, 1 - Son Roca, 1 (Gol: Reyes)

Alineació: Cano, Esteva, Juanma, Cruz, P. Ginard, Joan Andreu, Pere Joan, Bernat, M. Ginard, Mikel, Reyes

Substitucions: Ismael per P. Ginard, Gamaza per M. Ginard, Gil per Pere Joan.

Partit molt igualat i just repartiment de punts pels mèrits d'ambdós equips. No hi hagué un clar dominador de joc, que es desenvolupà sobretot en el centre del camp. El conjunt visitant s'avançà en el marcador amb un baló penjat en què Cano es quedà a mitja sortida i l'extrem esquerra del Son Roca no va haver més que empènyer-lo

per aconseguir el seu gol. Reaccionaren els locals i molt prest Reyes, després d'una bona combinació, igualava el marcador. En el segon temps els locals dominaren un poc més el joc i per la dreta de l'atac en jugades de Joan Andreu i Reyes aconseguiren crear alguna situació de perill davant el marc visitant, amb remats de Bernat i el mateix Joan Andreu que sortiren fora fregant el travesser i per part dels visitants només un remat amb perill i que fou ben neutralitzat per Cano. Per tant, com deia al principi, just repartiment de punts.

Benjamins Futbol 7 13/1

Artà, 5 - La Salle, 0 (Gols: Ramon, 2 - Nieto, Torreblanca, Jordi)

Alineació: Xavier, Sureda, Nieto, Gil, Torreblanca, Amer, Jordi

Suplents: Rocha, Ramon, Eudika, Cruz, Pere Miquel

Sobre un terreny enfangat els més joves de l'Artà s'apuntaren una clara victòria que hagués pogut ésser més àmplia de no ser per com els costava de moure la bolla, de tan embassat, com hem dit, que estava el camp. La Salle fou un conjunt molt dèbil i en cap moment posà en perill la porteria local, i tengué encara més dificultats per moure's sobre el camp que els locals.

20/1

J. Petra, 2 - Artà, 13 (Gols: Nieto, 4 - Torreblanca, 3 - Jordi, 2 - Rocha, 3 - Terrassa)

Alineació: Pere Miquel, Gil, Nieto, Gayà, Torreblanca, Jordi, Rocha

Suplents: Eudika, Sureda, Terrassa, Cruz, Xavier

Visita al colista del grup i bé que l'aprofitaren els menuts artanencs per anotar-se una contudent victòria com ho demostra el marcador final. Poca història a comptar del partit per la neta superioritat de l'Artà sobre l'equip local. Aquesta victòria els consolida en el tercer lloc de la classificació, ja que essent el primer any que es participa en aquesta categoria, és més que acceptable, a més que partit a partir van millorat les seves actuacions.

FEIM REALITAT LES SEVES IDEES:
XIMENEES, FAÇANES, BALUSTRADES,
CUINES, BANYS, TAULES
I QUALESVOL DETALL QUE ES PUGUI IMAGINAR PER
A LA DECORACIÓ DE CASEVA.

Racó.

Si no ens han faltat a la veritat (cosa que no tenim perquè dubtar-ho), aquesta foto d'avui data del 13 de desembre de l'any 1951, i la componen aquesta guardeta de nou bergantelles ben plantades. Elles anaven totes de matances i després de l'ajuda que donaven a la diada, encara tenien temps de, davantal posat, fer una volteta de passeig pel poble i en aquest cas, entrar

a Ca l'amo en Jaume Lluïssat i deixar-se prendre les belles fesomies dins el corral, aleshores «estudi fotogràfic» del fotògraf de moda d'aquell temps i tal volta únic dins el nostre poble.

Són elles d'esquerra a dreta i una darrera l'altra:

Esperança Escolana, avui més coneguda per d'es Forn d'en Leu. Bàrbara Bovera, actualment viu entre Ciutat i a Sa Colònia. Teresa Dols o Terrassa, esposa d'en Joan Gafarró, Francesca Casina, casada amb Sebastià Balaguer

de sa Tintoreria, Antònia Pantalina, casada amb en Sebastià Caragol, Catalina Jaumina, esposa d'en Biel «Ciudadà», Francesca Veyns, casada amb Joan Rumbante, Magdalena Bovera, esposa d'en Jeroni «Llorenç» i germana de na Bàrbara, i tanca la filera na Margalida Monseriva o Metxa, esposa d'Antoni Petaca, la qual ens ha cedit la foto que avui reproduïm.

Gràcies a Déu totes encara són vives i donant «guerra als seus marits». Per a molts d'anys.

ENDEVINALLA

de Pere Xim

Solució a la publicada:

Cap d'Any

De fer-li la reverència
ells es varen proposar
i a la cova traginar
ho tenien d'existència.

Amb la seva paciència
la de dalt els va guiar
i es pogueren aplegar
i demanar-li audiència.

Els Gorans

PIRIS & ESTELRICH

HI HA MIL MANERES
DE NO ANAR A ESCOLA.
UNA: QUE ELS PARES
NO S'AIXEQUIN

DUES: QUE NEVI
TANT QUE NO PO-
GUEM SORTIR

TRES: UN TERRATRÈMOL,
QUATRE: UNA EXPLOSIÓ,
CINC: UN MONSTRE
MENJAMESTRES, SIS:
UN INCENDI...

PER QUÈ LA NORMA-
LITAT ÉS TAN CRUEL?

TORNAREM EL DIA 10/II